СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 24 КВІТНЯ 2009 РОКУ ЧИСЛО 17 VOL. CXV FRIDAY, APRIL 24, 2009 No. 17

Великоднє вітання Президента України

Дорогий Український народе!
Дорогі співвітчизники!

З великою радістю вітаю вас з Великим Днем Божого Воскресіння!

Це свято – суть нашої віри. Це – свято вічного Божого духа, чия частка дарована кожному з нас.

Світло є в кожному з нас. У ці дні нам усім дуже потрібно замислитися над тим, як живемо і як хочемо жити.

Просимо очищення від скверни, від неправди, від ворожнечі, від злих умислів і несправедливості.

Просимо вберегти від неправильних, лукавих доріг.

Просимо вибачити і вибачаємо. Хочемо радості. Хочемо добра. Хочемо впевненості.

Я впевнений – не маю жодного, найменшого сумніву: ми перейдемо через нинішні випробування.

Ми – великий і сильний народ. Повірмо в себе. Чесно, щиро, з любов'ю – так, як належить єдиній родині. Привітаймо один одного. Відкриймося для надії.

Бог воскрес! З Його великої ласки воскресає і живе віра в людині. Я сердечно бажаю кожному з нас доброї, глибокої і мудрої віри у наші з вами сили і Божий захист.

Я бажаю усім нам щастя, миру і міцного здоров'я. Я бажаю усім нам Великодньої радості.

Ми – сильні. Ми віримо.

Вітаємо сонячний, прекрасний Великдень і просимо Божого благословення для кожного з нас на многії літа!

Христос Воскрес!
Воістину Воскрес!

Президент України **Віктор Ющенко**
19 квітня 2009 року

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко разом з родиною 18 квітня взяв участь у церемонії передання Благодатного вогню представникам Церков. Урочиста церемонія відбулася в Національному заповіднику „Софія Київська". Фото: прес-служба Президента України.

Президент Києво-Могилянської академії д-р Сергій Квіт – гість УНСоюзу

Під час зустрічі у Головній канцелярії Українського Народного Союзу 20 квітня (зліва): Христина Козак, Стефан Качарай, д-р Сергій Квіт.
Фото: Л. Хм.

ПАРСИПАНІ, Нью-Джерзі. – У квітні українські громади США і Канади відвідує президент Національного університету „Києво-Могилянська академія" д-р Сергій Квіт. 20 квітня він був гостем Головної канцелярії Українського Народного Союзу, де у розмові з президентом УНСоюзу Стефаном Качараєм, Головним секретарем Христиною Козак і Головним редактором видань УНСоюзу Ромою Гадзевич розповів про діяльність університету. З керівником Могилянки, одного з найавторитетніших навчальних закладів України, зустрівся київський кореспондент „The Ukrainian Weekly" Зенон Завада. Нижче подаємо найсуттєвіші моменти їхньої розмови.

– Оскільки „The Ukrainian Weekly" і „Свобода" досить систематично інформують про діяльність славнозвісної Могилянки, тому для читачів, припускаю, було б цікаво почути про найбільші досягнення університету за останні роки.

– Одне з них – відкриття докторської школи західного зразка, яка включає у себе три різні і перші в Україні докторські програми – фінанси, масову комунікацію та менеджмент охорони громадського здоров'я. Це наш найбільший успіх. Якщо мати на увазі саме ті досягнення, які впливають в цілому на освітню ситуацію в Україні, це наша політика у справі розвитку системи національного тестування. Це дуже важливо.

– Ваш університет тут у ролі першопрохідця?

– Так. Незалежне оцінювання було запроваджене на підставі нашого досвіду. Ми послідовно займаємося цим, починаючи з 1992 року. Після того, як ми запровадили незалежне зовнішнє оцінювання, розвиваємо цілу систему, загальнонаціональну.

– Чи Києво-Могилянська академія відчуває на собі теперішню фінансову кризу?

– Наш університет – національний, тобто державний. Проте в даний час саме з цього й випливають наші проблеми, пов'язані зі зменшенням бюджетного фінансування. Як складеться ситуація наприкінці року, ми навіть не знаємо. Наприклад, чи держава буде оплачувати наші комунальні послуги – електрику, воду, газ. ми не знаємо.

– А чи були періоди, коли держава утримувала Могилянку на всі 100 відс.?

– Ні, таких періодів ще не було. У 1994 році держава забезпечувала 12 відс. від наших потреб. А минулого року – приблизно 40 відс.

– Як же ви давали собі раду?

– Решта – це різні добродійні фонди плюс наше контрактне навчання. У 1990-их роках лише завдяки допомозі української діяспори ми втримали академію. І хоч ми знаходимо все більше грошей в Україні, сприяння діяспори залишається дуже важливим – воно робить наш університет незалежним. Ці фінанси ми вкладаємо в розвиток ефективних програм, в розвиток науки, також підтримуємо наших викладачів, які одержують дуже маленьку платню.

– Ви згадали про різні добродійні фонди. Який з них у найбільшій мірі підтримує вас?

– Це Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії. Також активно діє Освітня Фундація Києво-Могилянської академії у США, в Чикаґо. Її очолює Марта Фаріон.

– Якщо такий авторитетний вищий навчальний заклад, як Могилянка, має гострі фінансові проблеми, то що ж можна сказати про менш престижні університети?

– Україна має 904 вищих навчальних закладів. Це забагато. Країна може дозволити собі не більше 40 університетів, але якісних. Ми таких ще не маємо. Якісні університети не допустять корупції при вступі студентів. Вони не будуть брати хабарі, не будуть продавати дипломи. Якісні університети можуть використовувати результати зовнішнього тестування, але це тільки один з механізмів. Вони можуть застосовувати, на моє переконання, багато інших, своїх власних вимог. Це дуже важливо. І цілком позбавити університети можливости висувати свої власні вимоги – це неправильно. Іншими словами, має бути дуже багато реформ. А в нас дивляться

(Закінчення на стор. 11)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович заявив про участь у виборах

КИЇВ. — Провідник Партії Реґіонів Віктор Янукович візьме участь у майбутніх президентських виборах. Про це він заявив 20 квітня. „Я впевнений у тому, що братиму участь у президентських виборах. А як можна не виставляти свою кандидатуру? Я провідник партії, партія сьогодні є провідником національного маштабу", – заявив В. Янукович. Офіційно про висунення кандидата у Президенти буде оголошено на з'їзді Партії Реґіонів. „Є певна процедура, ми її пройдемо, сьогодні немає в партії іншої дискусії, це формальність, яка буде прийнята, я в цьому впевнений, і ми підемо на вибори", – сказав В. Янукович. Провідник Партії Реґіонів наголосив, що він особисто виступає за всенародні вибори Президента. „Наша Конституція передбачає вибори всенародні, змінити її можна тільки теоретично, а практично я не бачу варіянтів", – зазначив В. Янукович. *(УНІАН)*

Україна – п'ята в Европі за рівнем релігійности

КИЇВ. — Київський міжнародний інститут соціології, Інститут політики, Центр „Соціяльні індикатори" та Інститут соціології Національної Акдемії Наук України (НАНУ) взяли участь у Міжнародній програмі соціяльних досліджень, яка визначала місце релігії в житті громадян 44 країн. Дослідження проводилися в кінці 2008 року, а вислідди опублікували нещодавно. Згідно з ними, українці виявилися п'ятими в Европі за рівнем релігійности — після Кіпру, Польщі, Словаччини та Портуґалії, повідомила 20 квітня науковий керівник проєкту, старший науковий співробітник відділу соціяльних структур Інституту соціології НАНУ Ольга Іващенко. За даними дослідження, абсолютна більшість українців – 91 відс. – християнського віросповідання (православні, греко-католики, протестанти). Зокрема 39 відс. віруючих належать до трьох основних православних Церков (Київського і Московського патріярхатів та Української Автокефальної), 44 відс. зазначили, що є православними без чіткої приналежности. Ще одним відкриттям стало те, що постійно збільшується кількість молодих людей, які вірять в Бога і ходять до церкви. А 24 відс. опитаних сказали, що раніше не вірили, а тепер стали релігійними. Росія в списку віруючих країн посіла тільки 38-ме місце. *(„Кореспондент")*

Україна й Европа розпочали переговори про зону вільної торгівлі

КИЇВ. — Україна та Европейська асоціяція вільної торгівлі (ЕАВТ) 21 квітня в Києві почали офіційні переговори про створення зони вільної торгівлі. На першому етапі сторони плянують обговорити структуру, основні принципи та сферу застосування майбутньої угоди, проблеми торгівлі промисловою та сільськогосподарською продукцією, послугами, питання інвестування та прав інтелектуальної власности. Країни ЕАВТ запропонували Україні почати переговорний процес про створення зони вільної торгівлі в серпні 2007 року. Угода про вільну торгівлю з країнами ЕАВТ є важливим кроком для України в контексті створення зони вільної торгівлі з Европейським союзом. ЕАВТ створена 1960 року відповідно до Стокгольмської конвенції. До її складу входять Норвегія, Ісляндія, Швайцарія та Ліхтенштайн. Три країни ЕАВТ (окрім Швайцарії) є частиною внутрішнього ринку Европейського союзу, відповідно до Угоди про Европейський економічний простір, яка набрала чинности 1994 року. *(УНІАН)*

Українці отримують менше відмов у візах

КИЇВ. — На тлі дискусій в Україні про візовий режим з Европейським союзом, в українській пресі оприлюднені дані про те, що українські громадяни тепер отримують менше відмов, коли подають на шенґенські візи. Тижневик „Дзеркало" тижня цитує дані неурядової організації „Центр миру", конверсії і зовнішньої політики про те, що за шість місяців минулого року кількість відмов знизилася з 8 до 6.5 відс. Низка чільних представників в Україні заявляли про можливість повернення до візового режиму з країнами Евросоюзу, але опоненти такого кроку кажуть, що натомість українці повинні домагатися подальшого пом'якшення візового режиму з боку ЕС. *(Бі-Бі-Сі)*

Швайцарія готова співпрацювати з українськими металурґами

ЦЮРІХ, Швайцарія. — Щвейцарія готова інвестувати у хемічну галузь України та проєкти з енергозбереження. Такі вислідди українсько-швайцарського форуму ділових кіл, що 17 квітня відбувався у Цюриху. Українські промисловці пообіцяли сприяти імпортові товарів з Альпійської країни і чекають на допомогу – у відповідь. „Підписано угоду про співробітництво між Українською спілкою підприємців і промисловців та Союзом підприємців західніх реґіонів Швайцарії. Швайцарці беруть 85 відс. витрат на організацію виставок українських товарів у своїй країні та готові співпрацювати з українськими металурґами та хеміками. В першочерговості також виробники полімерів та технології". *(5-ий канал)*

Еврокомісія допускає зменшення кількости туристів

КИЇВ. — Европейська комісія допускає, що у разі поновлення візового режиму для громадян Европейського союзу (ЕС) число туристів, які приїжджають з ЕС в Україну, може зменшитися. 16 квітня в повідомленні представництва Еврокомісії в Україні зазначено, що скасування віз для громадян Евросоюзу в 2005 році сприятиме збільшенню кількости туристів. Якщо в 2004 році в Україні побували 4.5 млн. осіб, то в 2008 році – вже 9.2 млн. Еврокомісія констатує значний внесок туристичного потоку в економічний розвиток країни: туристи витрачають принаймні 100 дол. за день, і ці гроші надходять в економіку України. Водночас, вважає Еврокомісія, перед Україною не стоїть питання нелеґальної міґрації з Евросоюзу. При цьому ЕС не ставить під сумнів компетенцію керівництва України оцінювати, чи стане повернення візового режиму адекватною дією для залучення туристів з ЕС і збільшення частки України в щорічних витратах громадян ЕС на поїздки й туризм, які досягають 94 млрд. евро. „Варто взяти до уваги, що такий крок може зменшити фінансові потоки в дійсну економіку, що могло б зіграти свою ролю під час ґльобальної фінансової й економічної кризи, яка відчутно вдарила по економіці України", – сказано в повідомленні. *(„День")*

Вимагають оприлюднити списки карателів

ЛЬВІВ. — Депутати Львівської обласної ради вимагають від Служби безпеки України у Львівській області розсекретити і оприлюднити списки причетних до каральних акцій проти учасників визвольного руху. Депутати вимагають оприлюднення списку осіб так званого відділу „2-Н" у системі НКВС, який займався винятково боротьбою з українським підпіллям на території Львівської та Дрогобицької областей. Депутат Ростислав Новоженець сказав, що таких „карателів" були тисячі, але нині живими є кілька десятків, і вони, на його переконання, повинні постати перед судом або громадським осудом. Утім, Р. Новоженець висловлює сумнів, що вимогу депутатів буде виконано: „Я не вірю, що списки будуть розкриті повністю. До цієї справи підійдуть дуже обережно", – припускає він. Правозахисник Олег Ільницький відзначає, що для заходу України ця тема є дуже болісною, і оприлюднення прізвищ спровокує щонайменше презирство до цих людей. Він вважає, якщо буде вирішено оприлюднити цей список, то варто його відскановувати, не допустивши редагування архівного документу. Інакше, як припускає О. Ільницький, з переліку можуть зникнути окремі прізвища, наприклад, тих осіб, чиї родичі нині обіймають високі посади. *(„Німецька хвиля")*

Г. Немиря поїхав до США

КИЇВ. — Віце-прем'єр-міністер України у справах европейської та міжнародної інтеґрації Григорій Немиря поїхав до США, де 21-26 квітня матиме зустрічі з керівництвом Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового банку та представниками Уряду і Конґресу США. Українська делеґація на чолі з Г. Немирою візьме участь у Весняних зборах Ради керуючих МВФ та Світового банку. На переконання Г. Немирі, праця української делеґації у США дасть можливість зміцнити „той позитивний сиґнал", який отримала Україна минулого тижня, коли було досягнуто домовлености про продовження співпраці з МВФ. „Ми хочемо підтримати цей динамізм, зробити наступні, скоординовані з світовими фінансовими інституціями, кроки. Саме цій меті буде присвячена програма перебування делеґації України в США", – зазначив Г. Немиря. Віце-прем'єр України також виступить в Інституті Брукінґза, на засіданні Ради ділового співробітництва „США-Україна" та візьме участь у конференції „Перші 100 днів. Можливості, які відкриває криза: посилення суспільства під час економічної нестабільности", організованій Фондом Бертельсмана спільно з „Файненшнл Таймс". *(УНІАН)*

„Школа журналістики" українською мовою

КИЇВ. — Всесвітня служба Бі-Бі-Сі та Школа журналістики (College of Journalism) Бі-Бі-Сі оприлюднили 20 квітня ще один мовний порадник для журналістів. Користувачі мультимедійного вебсайту bbc.ua - http://bbc.ua – тепер мають доступ до цього засобу, на якому журналісти Бі-Бі-Сі діляться своїм досвідом вживання мови й стилю в україномовній журналістиці. Бі-Бі-Сі вже має 24 порадники різними мовами для журналістів по всьому світі, складені в рамках спільного проєкту Всесвітньої служби Бі-Бі-Сі та Школи журналістики Бі-Бі-Сі. Цей проєкт дає журналістам Бі-Бі-Сі, що ведуть програми різними мовами, поділитися своїм досвідом того, як дотримуватися принципів неупередженості. Особливу увагу приділено питанням перекладу українською мовою нових міжнародних термінів та понять. *(„День")*

Конкурс юних винахідників

КИЇВ. — Школярі з усієї країни 17 квітня представили свої праці на конкурсі Малої академії у столиці. Система „розумний будинок", розроблена школярем, значно дешевша й не менш ефективна, ніж дорогі імпортовані аналоги. Те саме і з розробленням водогрійного сонячного аґреґату. Ще один старшокласник представив медичний апарат, що визначає, які саме гомеопатичні препарати підходять пацієнтові. Хлопець уже має замовлення на прилад від медичних установ. Керівники Малої академії наук кажуть, що ідеї та потенціял у юних винахідників є, потрібні лише фінансова підтримка держави і впровадження винаходів у життя. *(„День")*

Виставка „Писанковий Всесвіт"

СУМИ. — У центрі „Відродження" Сумського палацу дітей та юнацтва проходить виставка „Писанковий Всесвіт", присвячена святу Світлого Христового Воскресіння. На виставці представлені близько 200 великодніх писанок з різних районів Сумщини. Автори робіт – представники клюбу писанкарів при Сумському обласному осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Цього року клюб відзначає своє 15-річчя. До Великодня на виставці пройшли майстер-кляси від клюбу писанкарів для всіх бажаючих. Виставка триватиме до 30 квітня. *(УНІАН)*

Поздоровлення Посла України в США українській громаді

Вельмишановна громадо!
Дорогі співвітчизники!

Прийміть мої найщиріші вітання з найсвітлішим весняним святом – великим днем Світлого Христового Воскресіння!

У ці дні ми відкриваємо Богові свої душі, просимо наповнити їх духовною силою і надією, дякуємо за те, що в часи тяжких випробувань відчували Його захист і підтримку, непохитно вірили – Господь не залишить нас.

Великдень нагадує людям про духовне відродження, яке потрібне всім нам, усій українській нації. Це свято надихає по-новому побачити й відчути себе в світі, оцінити чистоту своїх помислів, побажань та вчинків.

Пасхальні дні – це й час, коли живі віддають шану тим, кого, на жаль, сьогодні вже немає серед нас. Згадаймо їх молитвою та добрим словом.

З нагоди Великого свята Воскресіння Христового шлю Вам свої сердечні побажання Божого благословення, здоров'я і достатку. Нехай це чудесне свято принесе любов і світло у Вашу домівку, щирість та добро у взаємини, додасть сили, наснаги для добрих і корисних вчинків на добробут і процвітання нашої рідної України.

Бажаю щастя, радости, віри і благополуччя!

Щиро Ваш,

Олег Шамшур

В Україні припинено програми російського „Першого каналу"

КИЇВ. – Згідно з рішенням Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України ,16 квітня припинено діяльність на території країни російського телеканалу „Перший канал. Всесвітня мережа".

Перший заступник голови Національної ради Андрій Мірошниченко заявив, що керівництво каналу не виконало своїх же зобов'язань, викладених у листі-ґарантії.

„Ми повинні допускати чужоземні канали, якщо вони не порушують українське законодавство і, найголовніше, не завдають шкоди українському телепросторові, – сказав він. – Багато хто запитує, в чому полягають порушення. Я можу назвати рекламу горілки, яка поширювалася вдень на каналі. Ми забороняємо таку рекламу вітчизняним каналам. Це пряме порушення українського законодавства".

Національна рада встановила термін до 1 червня, після чого порушників законодавства буде вилучено з кабельних мереж.

З листопада 2008 року в Україні було припинено ретрансляцію ряду російських телеканалів – у зв'язку з невідповідністю їх мовлення українським законам про мораль.

Ці канали не турбувалися про облік і нормування реклями тютюнових і алькогольних виробів, дотримання авторських прав, вилучення сюжетів, що ідуть врозріз з нормами закону України „Про суспільну мораль". *(„Укрінформ")*

Зустріч українських єрархів Північної Америки

КЛІРВОТЕР, Фльорида. – Вчетверте за останні вісім років єрархи Української Католицької та Української Православної Церков в Північній Америці провели братерську зустріч, на якій обговорили взаємини обох Церков і спільні для них загальні турботи щодо пастирської опіки над ввіреними їм вірними. Зустріч відбулася 12-13 березня, одразу по завершенні двох окремих зустрічей цих двох груп єрархів.

Від Церков у США та Канаді участь взяли: Митрополити Константин (Українська Православна Церква США), Стефан (Українська Католицька Церква США), Іван (Українська Православна Церква Канади), Лаврентій (Українська Католицька Церква Канади); Архиєпископи Антоній (Українська Православна Церква США), Юрій (Українська Православна Церква Канади); Єпископи Давид (Українська Католицька Церква Канади), Павло (Українська Католицька Церква США), Ричард (Українська Католицька Церква США), Іван (Українська Католицька Церква США), Кен (Українська Католицька Церква Канади), Андрій (Українська Православна Церква Канади), Даниїл (Українська Православна Церква США), Браян (Українська Католицька Церква Канади).

Гостем на зустрічі був Архиєпископ Єремія з Української Православної Єпархії Бразилії та Латинської Америки. Не змогли прибути на цьогорічну зустріч: Єпископи Роберт з Української Католицької Церкви США, Стефан – з Української Католицької Церкви Канади, та Іларіон – з Української Православної Церкви Канади.

Головне занепокоєння єрархів стосувалося актуального стану церковного життя в Україні в усіх юрисдикціях та доля Церков в умовах сучасного небезпечного політичного поділу української владної верхівки і, як результат, – всього українського суспільства. На думку всіх єрархів, присутніх на зустрічі, безлад в уряді й суспільному житті не тільки загрожує свідченню християнства в Україні, але шкоди також зазнають зусилля з церковного єднання та християнське служіння в українському суспільстві тим, хто найбільше цього потребує.

Спільною для всіх учасників зустрічі, які почули від Православних єрархів інформацію про нещодавній візит Екуменічного Патріярха Вартоломея I до Києва, була думка, що це є позитивною подією, яка може мати благотворний вплив на все українське християнство. Католицькі єрархи поділилися своїм досвідом взаємин зі своїми братами-єрархами в Україні, зокрема поінформували про зрушення в будівництві та плянах розвитку Українського греко-католицького собору в Києві.

Єрархи однозгідно вірять, що Церква повинна повернути собі ролю моральної совісти українського народу – ролі, яка заперечувалася за єрархами чи відкидалася в темні часи комуністичного панування.

Учасники зустрічі погодилися з необхідністю пошуку шляхів, якими обидві Церкви, Константинополя і Риму, могли б бути заохочені сприяти стабілізації і незалежності церковного життя в Україні, особливо в світлі можливих викликів для цієї незалежности, які можуть випливати зі зміни державної та церковної політики сусідньої Росії.

Довготривалі обговорення були присвячені докладному огляду еклезіяльного життя в обох Церквах Північної Америки, Православній та Католицькій. Єрархи дуже занепокоєні зменшенням числа вірних в багатьох парафіях та обставинами, які, здається, поглиблюють цю критичну проблему.

Єрархи і надалі на постійній основі на наступних зустрічах будуть обговорювати нові можливості спільного провідництва молодіжним служінням, програми пов'язані з навчанням духовенства та його добробутом, освітою дорослих. Вони розраховують співпрацювати у зверненнях до своїх вірних, в протистоянні як впливам секуляризованого суспільства на життя обох Церков, так і загрозам християнському життю в моральній, етичній та соціальній площинах, перед якими опинилися суспільства, а разом з ними і українське громадське життя як Канади, так і Сполучених Штатів.

Єрархи прийшли до висновку, що існує величезна потреба більше часу присвятити молитві й роздумуванням, які б зосереджувалися на способах, якими Церква дає свідчення у постійно мінливому суспільстві.

Учасники зустрічі неодноразово наголошували на тому, що у здійсненні їхніх обов'язків перед Богом, у них є більше того, що їх єднає, ніж того, що роз'єднує. Вони переконані, що Дух Святий діє через їхні зібрання і що є потреба ближче розглянути шляхи поглиблення їхніх міжцерковних зв'язків, що мало б благотворний вплив на ввірених їм вірних.

На завершення єрархи передбачили розвиток їхніх зустрічей до постійного східно-християнського діялогу, який зробить можливим таке дослідження, і навіть спрогнозували можливість більш загального і постійно діючого православно-католицького діялогу.

Спільно проведений в зустрічі час був глибоко оцінений усіма єрархами, які взяли в ньому участь, і які роз'їхалися з поновленим усвідомленням мети й спорідненості в ім'я Господнє.

Учасники зустрічі єрархів Української Католицької та Української Православної Церков в Північній Америці, (зліва, перший ряд): Митрополити Іван, Стефан, Константин, Лаврентій; (другий ряд): Єпископ Іван, Архиєпископи Антоній, Єремія, Юрій, єпископ Кен; (третій ряд): Єпископи Андрій, Ричард, Павло, Давид, Браян, Даниїл. (Ця фотографія була помилково надіслана до редакції разом з матеріялом про зустріч єрархів Української Католицької Церкви і поміщена в ч. 16.)

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама – за оприлюднення секретних документів ЦРУ

ВАШІНҐТОН.—Оприлюднення минулого тижня інформації про методи допитів аґентами Центрального розвідувального управління (ЦРУ) осіб, запідозрених у тероризмі, викликало критику на адресу Уряду Барака Обами. До критиків приєднався і колишній віце-президент США Ричард Чейні, за часів якого ЦРУ вдавалося до тортур з дозволу адміністрації. Р. Чейні заявив, що жорсткі допити принесли вислідии, і закликав Уряд Б. Обами опублікувати документи, які свідчать про позитивні висліди допитів. Однак, Б. Обама вважає застосування тортур протизаконним і особисто прийшов до ЦРУ, аби пояснити свої дії його співробітникам. Президент визнав, що чимало аґентів ЦРУ занепокоєні публікацією таємних документів, але закликав присутніх визнати помилки: „Не опускайте руки через те, що трапилось останнім часом. Не розчаровуйтесь через те, що ми повинні визнати, що, можливо, зробили помилки. Саме так ми вчимося". Оприлюднення документів Уряду Джорджа Буша з описанням дозволених методів допитів викликало критику на адресу Б. Обами з боку республіканців. Чотири колишні керівники ЦРУ вважають, що після того, як ці документи були опубліковані, розвідувальні акції проти тероризму стало здійснювати складніше. Навіть чинний директор ЦРУ Леон Панета виступав проти публікації. Критики вважають, що оприлюднення таємної інформації призведе до застосування описаних методів проти американців. Уряд США переконаний, що рішення Президента поновило репутацію Америки у світі. Б. Обама обіцяє не карати офіцерів, які вдавалися до тортур з дозволу Уряду. Однак, він не виключає кримінальне переслідування юристів, які схвалили застосування жорстких методів допитів. *(„Голос Америки")*

У Пакистані таліби активізують свої дії

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — На північному заході Пакистану таліби розширюють зону свого впливу, повідомляють 22 квітня представники місцевої влади. За їхніми даними, бойовики великими групами проникають у район Бунер, що прилягає до долини Сват – давньої опорної бази екстремістів. На початку квітня президент Пакистану Асіф Алі Зардарі досяг з талібами угоди про перемир'я. В обмін за це в долині Сват запровадили закони шаріяту. У самому Пакистані та на Заході угоду розкритикували як таку, що змінює позиції руху „Талібан". *(Радіо „Свобода")*

Південна Африка вибирає своє майбутнє

ЙОҐАНЕСБУРҐ, Південна Африка. — Громадяни Південної Африки голосують на загальних виборах, які вважають найважливішими від часу падіння системи апартеїду 15 років тому. Урядова партія Африканський Національний Конґрес (АНК) під проводом Джейкоба Зуми, як очікують, здобуде перемогу, але водночас може втратити свою більшість у дві третини у парляменті Південної Африки. Вперше суперниками АНК постають нова партія „Конґрес народу", що відкололась від неї, а також офіційна опозиційна сила - Демократичний альянс. Незалежна виборча комісія очікує високої активности виборців приблизно у 80 відс. Обидві ці сили звинувачують АНК у корупції та кумовстві. Провідник АНК Дж. Зума, проти якого було припинено справу за звинуваченнями у корупції, виглядає впевненим. Протягом 15 років АНК був партією вибору для більшости південно-африканців. *(Бі-Бі-Сі)*

Голяндія – найкраща країна для дітей

АМСТЕРДАМ, Голяндія. — В оцінюванні добробуту дітей, проведеному в країнах Европи, Голяндія опинилася на першому місці. У верхівці списку з 29 держав переважають скандинавські країни. Швеція та Норвегія – на другому і третьому місцях. Як випливає з висновків дослідників, дітям у тих країнах менше загрожує ранній досвід куріння чи вживання алькоголю, статевих стосунків, – і завдяки цьому їхні країни домінують у горішній частині цього оцінювання. Найгіршими країнами для виховання дітей названо Литву і Мальту. Британія, Румунія та Болгарія також виглядають в цьому оцінюванні не надто гарно. Британія опинилася у нижній частині списку, випередивши Румунію, через те, що чимало дітей живуть в родинах, де жоден з батьків не працює. Дослідники враховували такі чинники, як дитяча смертність, рівень ожиріння та якість шкільної освіти і родинного життя. Дослідження здійснив Йоркський университет в Англії на замовлення однієї з організацій, що бореться з дитячою бідністю. *(Бі-Бі-Сі)*

У США судитимуть сомалійського підлітка

НЮ-ЙОРК. — Сомалійський підліток, якого звинувачують у піратстві, постане перед американським судом. Це буде перший за понад 100 років подібний процес у США. Абдул Валі-і-Мусі був одним з чотирьох піратів, які на початку квітня біля берегів Сомалі захопили капітана американського судна Ричарда Філіпса. Під час акції звільнення заручника Валі-і-Мусі запросили на американський есмінець – нібито для переговорів. Після цього снайпери убили трьох інших піратів, які охороняли Р. Філіпса на човні, а підлітка затримали. *(Радіо „Свобода")*

Росія закликає НАТО скасувати військові навчання у Грузії

МОСКВА. — Росія закликає НАТО відкласти заплановані на початок травня військові навчання у Грузії. За словами міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова, навчання, заплановані на період з 6 травня по 1 червня, ризикують підірвати стабільність у реґіоні. Про це він заявив на зустрічі міністрів закордонних справ країн чорноморського реґіону, яка проходила 15 квітня у столиці Вірменії – Єревані. Речник НАТО у свою чергу заявив, що ці навчання не є несподіванкою, оскільки їх було заплановано задовго до проведення. Навчання, які проводитимуть за 20 кілометрів від Тбілісі, не передбачають використання важкої артилерії. Грузія обурена заявами Москви і називає їх втручанням у внутрішні справи Грузії. *(„Голос Америки")*

Б. Обама завершив візиту до Латинської Америки

ВАШІНҐТОН. — 19 квітня завершилася візита Президента Барака Обами до країн Латинської Америки. Чи не найнесподіванішим його наслідком стала заява Президента Венесуелі Уґо Чавеза, який колись називав Президента Джорджа Буша дияволом, про те, що він налаштований відновити дипломатичні взаємини з США. Президент Б. Обама перебував в Латинській Америці, серед іншого, у зв'язку з зустрічю країн Північної та Південної Америки, яка проходила у Тринідаді та Тобаґо. Там він провів переговори з бразилійським Президентом Люїзом Лулою та провідником Колумбії Альваро Урібе. Але героєм найбільшої сензації зустрічі став венесуельський Президент У. Чавез. Останній поспішив вручити Б. Обамі книгу, потиснути руку та розмістити цю фотографію на своєму офіційному вебсайті. Американський посол Джефрі Давидов відреаґував на це стримано. „Посмішка та потиск руки не означають, що стосунки з Венесуелою кардинально змінилися. Венесуеля видворила нашого посла кілька місяців тому. Взаємини залишаються напруженими". У. Чавез відкликав посла Венесуелі з Вашінґтону та видворив американського посла з Каракасу у вересні 2008 року. Але після зустрічі з участю Б. Обами та провідників латиноамериканських країн, а також розмови з секретарем Державного департаменту Гілярі Клінтон, У. Чавез заявив, що він готовий до відновлення дипломатичних взаємин. Також провідники Південноамериканського континенту закликали Б. Обаму скасувати ембарґо проти Куби. Експерти кажуть, що на позитивне сприйняття новообраного Президента США у Латинській Америці певним чином вплинула його раса, скромне походження та поведінка. *(Бі-Бі-Сі)*

Представники ЕС влаштували демарш М. Ахмадініжадові

ЖЕНЕВА, Швайцарія. — Серйозний скандал стався на міжнародній конференції з боротьби з расизмом, яка відкрилася 20 квітня в Женеві. Представники Европейського союзу залишили залю засідань під час виступу президента Ірану Махмуда Ахмадініжада. Іранський провідник знову назвав Ізраїль „расистською державою". Під час виступу М. Ахмадініжада троє осіб намагалися влаштувати акцію протесту – їх вивели з залі. Як повідомив 20 квітня „Ройтер", коментарі іранського лідера були зустрінуті аплодисментами деяких делеґацій, які залишилися в залі. Ще до початку конференції декілька країн, зокрема Ізраїль, США і Німеччина, оголосили бойкот заходу. Крім того, Ізраїль відкликав свого посла з Швайцарії. *(УНІАН)*

Справу Р. Сабері розглянуть в апеляційному суді

ТЕГРАН, Іран.— Голова юридичного органу Ірану 20 квітня доручив провести швидкий і справедливий розгляд апеляційної справи американської журналістки іранського походження Роксани Сабері. В оприлюдненій того ж дня заяві сказано, що аятола Махмуд Гашемі Шахруді передав доручення судовій системі Теграну через два дні після того, як Р. Сабері було засуджено до восьми років ув'язнення за звинуваченням у шпигунстві. Батьки Р. Сабері відвідали дочку 20 квітня і повідомили, що вона у доброму стані здоров'я. 19 квітня Президент Ірану закликав органи правосуддя забезпечити журналістці повний захист під час розгляду її апеляції. Він висунув цю вимогу серед дедалі більшої міжнародної критики з приводу судового процесу Р. Сабері, який відбувся за закритими дверима. Президент США Барак Обама висловив глибоке занепокоєння щодо безпеки і здоров'я Р. Сабері. Він сказав, що Вашінґтон докладає зусиль, аби забезпечити відповідне ставлення до підсудної. *(„Голос Америки")*

Безвізовий режим для українців

КИЇВ. — Держави „Центральноамериканської четвірки" – Ґватемаля, Сальвадор, Гондурас та Нікараґуа – ввели безвізовий режим для громадян України. Як повідомили 17 квітня у прес-службі Міністерства закордонних справ (МЗС) України, Посольство Республіки Ґватемаля в Російській Федерації, акредитоване в Україні за сумісництвом, інформувало МЗС України про запровадження для громадян України – власників усіх типів пашпортів (загальногромадських, службових та дипломатичних) з 1 квітня ц.р. безвізового режиму в'їзду до держав „Центральноамериканської четвірки". *(УНІАН)*

Росія припиняє акції в Чечні

МОСКВА. — Російська влада 16 квітня повідомила про припинення того, що вони називають анти-терористичними акціями проти бунтівників у Чечні. Минулого місяця російський президент Дмитро Медведєв наказав службі безпеки розглянути можливість припинення цих акцій, які тривали 10 років. Він пояснив це тим, що життя в Чечні нормалізується. У той час, як Росія вважає, що ситуація в Чечні стабілізується під владою прокремлівського провідника Рамзана Кадирова, правозахисні організації звинувачують його силові структури у частих порушеннях прав людини. Після розвалу Радянського Союзу Росія провела дві маштабні кампанії проти бунтівників у Чечні. *(Бі-Бі-Сі)*

Живе світла пам'ять

У вересні 2009 року в Луганському національному університеті ім. Тараса Шевченка (Старобільський факультет) відбудеться Всеукраїнська науково-практична конференція „Літературна, публіцистична, наукова спадщина Івана та Надії Світличних у розвитку національної культури другої половини ХХ ст.", присвячена 80-літтю з дня народження письменника, ученого. лавреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка, правозахисника Івана Світличного.

Найчастіше про Надію Світличну згадують, коли говорять про старшого брата – Івана Світличного. Так було й буде, адже ще більше зріднилися вони життєвими випробуваннями, поєднавшись однією метою – відстоюванням людської та національної гідности, якраз у жорстокі часи їх зневаження.

У селі Половинкине на Луганщині народилися брат і сестра Світличні: Іван – 20 вересня 1929 року, а 8 листопада 1936 року – Надія. Закінчивши середню школу в Старобільську, Н. Світлична в 1953 році вступила на українське відділення філологічного факультету Харківського державного університету, тобто через рік після закінчення університету братом Іваном, де її називали „маленькою сестричкою великого брата".

Після закінчення – педагогічна праця впродовж чотирьох років у місті Антрациті (учитель, директор середньої школи робітничої молоді). Потім – праця бібліотекарем у сусідньому селі Байдівка та в Половинкиному.

З січня 1964 року Н. Світлична – в Києві, в знайомій багатьом інтеліґентам однокімнатній квартирі, де мешкали брат Іван та його дружина Леоніда.

Шукаючи сьогодні джерела шістдесятництва як особливої ідейно-естетичної течії в мистецтві, насамперед у літературі, дослідники називають першим ім'я І. Світличного – ґенератора духовних цінностей шістдесятництва: іґнорування фальшивих ідеологем соціялістичного реалізму, відродження національних традицій, спроба органічного входження в світовий літературний контекст та власний приклад органічного вияву особистої свободи митця за будь-яких обставин та зовнішніх чинників тоталітарного суспільства.

У 1960-ті роки І. Світличний став учителем для багатьох і, в першу чергу, для найрідніших людей. Сестра Надія згадувала: „Іван був добрим учителем, недарма його часто називають Учителем з великої літери, і багато хто може позаздрити мені: мати таким учителем рідного брата – це справді щастя від Бога. Найголовніше – він учив ненав'язливо, просто подаючи зразок взаємин і поведінки".

Н. Світлична незабаром познайомилася з багатьма молодими мистцями, прилучилася до самвидавного процесу, передруковувала твори письменників-шістдесятників, леґально пропаґувала вірші Василя Симоненка, стала активним учасником своєрідних акцій протесту проти тоталітарної деспотії.

Н. Світличну заарештували 18 травня 1972 року, тоді ж забрали до дитячого будинку її дворічного сина Ярему, якого виховувала сама. Тільки завдяки наполяганням Л. Світличної хлопчика віддали бабусі в Половинкове, а офіційне опікунство оформили на сестру Марію та її чоловіка. Зрозуміло, що в тюремній камері біль за сином не полишав її ніколи, але людська гідність була понад усе.

Термін ув'язнення закінчився 18 травня 1976 року, та не скінчилися поневіряння. Врешті решт, отримано дозвіл на виїзд за кордон.

В автобіографії Н. Світлична про це писала так: „У США перший рік працювала в Українському інституті Гарвардського університету, пізніше – у видавництві „Пролог", а з 1982 року – на радіо „Свобода", аж до закриття Нью-йоркської редакції в 1994 році. Останнє місце праці – Український музей у Ню-Йорку і редаґування журналу „Віра" для Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США.

Громадською працею займалася найбільше в пластовому курені „Верховинки" і в організації „Людські права в ХХ ст.", як також в Закордонному представництві Української Гельсінської групи.

У 1980–1985 роках упорядковувала й видавала щомісячний інформаційний бюлетень „Вісник репресій в Україні" та різні документи Української Гельсінкської групи. Публікувала спогади про Бориса Антоненка-Давидовича, Гелія Снєгірьова, Аллу Горську, І. Світличного, Валерія Марченка, В. Стуса, шістдесятників, репресії 1972 року. Писала вступні статті до видань Ярослава Лесева, Юрія Литвина, Миколи Руденка, Василя Стуса, Миколи Горбаля".

За цим лаконічним переліком – наполеглива праця в ім'я України, за що разом з братом у 1944 року відзначена Національною премією України ім. Тараса Шевченка.

Починаючи з 1944 року, Н. Світлична приїздила в Україну, завжди відвідувала Луганщину. У бібліотеці Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка залишилися подаровані нею книги, серед них – спогади про І. Світличного „Доброокий".

Меморіяльні дошки І. та Н. Світличним тепер теж поряд – у споруді Старобільського факультету Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Наша пам'ять про славетних земляків має діяльний характер, тому й перша книга Н. Світличної вийшла в Луганську, а в бібліотеці Старобільського факультету оформлена музейна експозиція. Там зібрані книги І. та Н. Світличних, які стали об'єктами дослідницької роботи викладачів та студентів.

Просимо читачів „Свободи" надсилати спогади про Н. та І. Світличних і їхні листи на адресу: 991011, м. Луганськ, вул. Оборонна 2, Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка, Олексієві Неживому, електронна адреса: sula-57@mail.ru).

Олексій Неживий,
доцент Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ НА СОЮЗІВЦІ ВІД 14-19 ЧЕРВНЯ 2009 р. НА СОЮЗІВЦІ

Замовляйте кімнати вчасно на З'їзд Сеньйорів, який відбудеться на Союзівці починаючи від неділі по полудні з реєстрацією при вині та сиром до п'ятниці пополудні з обідом.

Побут на Союзівці включає 5 нічлігів, харчування від понеділка з сніданком до п'ятниці з полуденком, бенкет, доповіді, розвагові програми та податки і чайові.

Члени УНС –

Одна особа $440, двоє осіб в кімнаті по $370 від особи.

Один вечір за особу $110, двоє осіб в кімнаті по $87 від особи.

Не-члени УНС –

Одна особа $490, двоє осіб в кімнаті по $385 від особи.

Один вечір за особу $115, двоє осіб в кімнаті по $95 від особи.

Венкет і програма $35 від особи.

Просимо замовляти кімнати на СОЮЗІВЦІ вчасно на тел.: **845 626-5641.** Місця є обмежені, по можливості контактуйтеся з місцевими клюбами сеньйорів для замовлення спільних автобусів.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до Оксани Тритяк **на тел.: 973 292-9800 X 3071**

Ми гостям раді!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує на доповідь

кандидата філологічних наук, доцента

Олени Галети

Шклярівської стипендіятки 2009 (ГУРІ)
(Центр Гуманітарних Досліджень, Львівський Національний Університет імені Івана Франка)

Українські літературні антології: у пошуках літератури

Чим більший вибір пропонує упорядникові сучасна література, тим утопічнішою виглядає ідея створення єдиного канонічного переліку імен та творів, тим важче не те що відібрати, але навіть зібрати і класифікувати *усю* літературу. У цих умовах робота редактора-упорядника мислиться вже як творча, а не просто технічна. Відмовившись від позиції всевідаючого й об'єктивного *літературознавця*, упорядник перетвотюється з виконавця суто технічних функцій на зацікавленого читача, готового поділитися своїм унікальним читацьким досвідом.

У суботу, 2 травня 2009 року
о 5-ій год. по пол.
в будинку НТШ
63 Fourth Ave. (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Арсеній Яценюк – нова надія

Дослідження громадської думки в Україні, проведені компанією „Research & Branding Group" 14 квітня, засвідчили: 83 відс. громадян вважають, що сьогодні Україні потрібна „сильна рука", здатна вивести державу з кризи. Дослідження показало, що найбільше серед сучасних українських політичних діячів з „сильною рукою" у громадян України асоціюється Віктор Янукович (19 відс. опитаних). Далі йдуть Юлія Тимошенко (11.7 відс.) і Арсеній Яценюк (6 відс.).

Провідник Партії реґіонів В. Янукович зберігає за собою перше місце серед можливих кандидатів на посаду президента. За нього готові віддати голоси 27.9 відс. виборців. Третє місце після Ю. Тимошенко теж закріпилося за А. Яценюком.

Але 14 квітня провідник групи „За Україну" у фракції „Наша Україна-Народна самооборона"у Верховній Раді В'ячеслав Кириленко заявив, що Президент України Віктор Ющенко визначився зі своїм наступником, і ним стане А. Яценюк, якого він вважає перспективним і самодостатнім політиком. Проте сам А. Яценюк заявив 14 квітня, під час програми „Від першої особи" на радіо „Ера FM", що питання наступника Президента в Україні не актуальне. Він вважає, що проти нього працює технологічна машина з продукування пліток про те, хто його підтримує і чий він наступник. „Все це навмисно робиться – вони думають, що таким чином можна побороти політичного конкурента", – сказав А. Яценюк.

А. Яценюк народився 22 травня 1974 року в Чернівцях, закінчив спеціялізовану англомовну середньо-освітню школу, юридичний факультет Чернівецького університету, здобув другу вищу освіту в Чернівецькому торговельно-економічному інституті. Під час навчання заснував юридичну компанію, був її президентом, пізніше заступником голови правління банку „Аваль".

19 вересня 2001 року почалася політична кар'єра А. Яценюка, якого Верховна Рада Криму обрала міністром економіки. Пізніше він був першим заступником голови Національного банку України, першим заступником голови Одеської обласної державної адміністрації, міністром економіки України, першим заступником глави Секретаріяту Президента, міністром закордонних справ, головою Верховної Ради України.

На запитання Бі-Бі-Сі про участь у президентських виборах А. Яценюк сказав: „Все буде сказано в потрібний час і в потрібному місці. Покищо треба рухатися політично вперед, гуртувати людей, збирати команду однодумців, і найважливіше в політиці і владі – що робити і з ким робити. Коли я починаю якусь дію, то знаю, чим вона закінчиться. Я обов'язково оголошу про своє рішення".

Тим часом Я. Яценюк організував нову політичну силу, яку назвав „Фронт змін". Він сказав: „Для мене слово фронт – це боротьба. І такі сьогодні обставини, що тільки через певні компліментарні речі Україну неможливо змінити, тому фронт – це боротьба за людину, за родину, за Україну, адже Україна знаходиться в дуже важкому економічному і політичному стані. Я не вірю, що така велика країна, яка має чудову історію, не може мати чудового майбутнього. Я можу пообіцяти тільки одне – піт і сльози. Але разом, спільно, усією громадою. Якщо ми підтримаємо одне одного, якщо ми зрозуміємо, що зміни залежать від нації в цілому, я вірю і я знаю, що це відбудеться".

__КВІТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...__

Чорнобиль – чорний біль України

В ніч з 25 на 26 квітня 1986 року в ході проведення на четвертому реакторі Чорнобильської атомної електростанції експериментів, пов'язаних з режимами роботи турбогенератора, виникла великомаштабна, з ґльобальними наслідками, аварія. Два вибухи зруйнували реактор, в якому було 200 тонн урану.

Ланцюгова реакція ділення, яка виникла відразу ж після вибуху, зупинилась. Почався процес плавлення тепловидільних збірок і всіх елементів активної зони. Утворився багатокомпозиційний розплав металу, що ділився. Розвиткові обстановки у ще більш загрозливому напрямку сприяло те, що на ділянках зруйнованого реактора загорівся графіт, якого було 1,800 тонн.

Виникла вкрай загрозлива ситуація, коли горіння графіту і виникнення під реактором потужної теплової колони утворили небачений в історії людства штучний радіяційний вулкан фантастичної сили.

Потужні повітряні потоки, що утворилися саме в цей час у Чорнобильському районі, підхопили радіяційний циклон і він смертельним вихорем пролетів над Україною, Білоруссю, Литвою, Латвією, Польщею, Швецією, Норвегією, потім погнав ядерні хмари в Німеччину, Голяндію та Бельгію.

Чорнобильська катастрофа набрала плянетарного маштабу і створила на значній території України радіяційну ситуацію, яка і сьогодні продовжує впливати на здоров'я людей і довкілля.

За роки, що минули з моменту аварії на Чорнобильській АЕС, рівні радіоактивного забруднення території України значно зменшились унаслідок природних процесів (фізичного розпаду радіонуклідів) та здійснення комплексу заходів, спрямованих на зниження опромінення і створення безпечних умов проживання населення на радіоактивно забруднених територіях.

Проте ліси українського Полісся зазнали значного забруднення, тому залишаються критичними ландшафтами з точки зору опромінення населення.

Враховуючи високий рівень захворюваности населення радіоактивно забруднених територій, оптимізація харчування осіб, які постраждали внаслідок аварії, набрала особливої актуальности. Харчування дітей, які постраждали внаслідок аварії, зокрема незбалянсованість раціонів за кількістю білків, жирів та вуглеводів, невідповідність їх фізіологічним потребам, недотримання складу продуктових наборів і досі неґативно впливає на стан здоров'я дітей.

Медична контроля стану здоров'я постраждалих внаслідок аварії охоплює 2.1 млн. осіб. Це учасники ліквідації наслідків аварії, евакуйовані і особи, які проживають на радіяційно забрудненій території.

Щорічно системою медичного нагляду за постраждалими, яка складається з диспансеризації, амбуляторного і стаціонарного лікування та реабілітаційних заходів у санаторно-курортних умовах, охоплюється 96-98 відс. дорослого населення та 97-99 відс. дітей. Окрема увага приділяється вивченню захворюваности на рак щитовидної залози. Аварія на ЧАЕС визнана світовим медичним товариством однією з небезпечних причин його поширення.

Крім того, основними хворобами, які визнаються пов'язаними з наслідками аварії на ЧАЕС, залишаються онкологічні та цереброльні хвороби, захворювання системи кровообігу та нервової системи, у дітей – онкопатологія та вроджені вади розвитку.

Фондів державного та місцевого бюджетів не вистачає для повного забезпечення потреб постраждалих ефективними лікувальними заходами, з року в рік зменшуються видатки на пільгове забезпечення постраждалих лікарськими засобами.

Чорнобильська катастрофа і далі залишається велетенською проблемою України.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Будуємо культурний центр

Доброчинна організація „Милосердя" налічує понад 40 осіб. В червні 1996 року жителі села купили за свої кошти маленький будиночок для діяльности нашого культурного центру. Цей будинок був в аварійному стані, тому ми вирішили будувати новий будинок, щоб не припиняти своєї діяльности. Будуємо на кошти парафіян та членські внески членів молодіжного центру. Дуже повільно просувається праця, адже людей, які жертвують на це, дуже мало.

У приміщенні, яке ми розпочали будувати, є підвал для спортивних цілей, на першому поверсі будуть жити діти-сироти та люди похилого віку, на другому поверсі будуть розміщені капличка, бібліотека та кімнати для навчання.

Ми зробили вже дуже багато, але треба докінчити роботи ззовні. Для тих, хто хотів би нам допомогти, повідомляємо адресу: Церква Пресвятої Трійці, с. Велика Вільшаниця, Золочівський район, Львівська область. 80732 Ukraine.

о. Іван Залуцький,
с. Велика Вільшаниця,
Львівська обл.

Будівництво культурного центру в селі Велика Вільшаниця.

Члени доброчинної організації „Милосердя".

Шукаю брата Миколу Куяна

Звертаюся до вас в надії довідатися про долю мого молодшого брата, колишнього вояка УПА Миколи Романовича Куяна, який народився 1925 року в селі Дмитре Щирецького (тепер – Пустомитівського) району на Львівщині. Від 1942 року був у загонах повстанців на Волині. В 1945 році був скерований до вищої школи старшин УПА в Австрії. Оце останнє, що ми знали про нього.

Після війни усю сім'ю – батька, маму та чотирьох дітей – було виселено у Хабаровський край. Коли вже можна було залишити вимушене місце поселення, ми з сестрою повернулися і проживаємо у Львові.

За всі роки незалежности сподівалися, що Микола обізветься, як обізвалися інші вимушені скитальці. Дотепер бачу брата в снах, мріємо з сестрою зустріти його й доки живі – ділитися з ним радістю і болями пережитих десятиліть. Моя адреса: вул. Івана Мазепи, 5, кв. 29, Львів, 79068 Ukraine.

Софія Чапляк,
Львів

Про політику і не тільки

Як завжди, в редакційній пошті квітня переважають листи на політичні теми. **Михайло Феш** з Тусону, Арізона, починає свого листа словами „Пишу сам до себе, до складу, до ряду, щоб не образити нікого, хоча біль наш великий стосується кожного". Автор застерігає українців перед чварами, до яких їх провокують сусіди.

Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, тривожиться долею українських заробітчан в Европі, котрих спершу радо брали до праці, а тепер починають відсилати додому, бо криза. Автор листа не погоджується з тим, що українці намагалися жити і працювати за кордоном, тоді як на власній землі їм вистачило б заняття.З Дніпропетровська написала **Клавдія Мірецька** про голод в Україні 1947 року, який і досі позначається на здоров'ї людей, котрі його пережили. Про історичне значення козацької столиці України – Чигирина написав Филип Трач з Лейквуду, Огайо.

Федір Никипанчук з Коломиї пише, що ніколи віршів не писав, але якось вночі прокинувся і написав вірш „Христос воскрес", який надіслав до редакції. У Ф. Никипанчука в штаті Ореґон живе дядько Степан Никий, якому буде приємно дізнатися про вірш племінника.

Тетяна Будар з Бережан, Тернопільська область, написала два листи. У першому, під заголовком „Споживаючи продукти, думай про здоров'я", вона розповідає про харчові продукти, які визнано шкідливими для людського здоров'я, а також про численні випадки фальшування харчів в Україні. Другий лист – розповідь про нову книжку голови обласної „Просвіти" Богдана Головина „За служіння Богові і народові – смерть", яку автор присвятив Патріярхові Української Греко-Католицької Церкви Йосифові Сліпому. 82-річний Б. Головин написав книги „Мученики та ісповідники Української Церкви XX століття", „Нації незгасний смолоскип", „Христові обручниці", „Блаженні священомученики Тернопілля" та ін.

Нову книжку представляє голова Тернопільської обласної „Просвіти" Богдан Головин.

Василь Савченко, теж з Бережан, написав про поетичний доробок Любови Проць, яка раніше видала збірки поезій „Дубляни" (це назва її села), „Горобина ніч", „Сріберні ключі", „Дух євшану", а цьому році – том поезій „Група крові" на 370 сторінках. Ось чотиривірш з цієї книги:

Опівночі веселим свистом
Розбудить птах жагуче соло,
І місяць кінчиком злотистим
З мовчання вишпортає слово.

Дякуємо за допомогу церкві

З радістю повідомляємо світове українство, що 22 квітня розпочинаємо черговий етап ремонту василіянської церкви в Перемишлі на Засянні.

В 1996-2000-их роках, після того, як поляки повернули оо. Василіянам зруйновану церкву, тодішній ігумен єромонах Тимотей Феш почав відновлення знищеної церкви і монастиря. Зараз потрібно продовжувати ремонт.

В кінці 2008 року ми звернулися до людей доброї волі з проханням про фінансову допомогу. На наш заклик відгукнулися добродії, небайдужі до збереження церкви в Перемишлі.

Пожертви склали численні добродії з Перемишля, Канади, США. Усім жертводавцям – щире спасибі.

Особливу подяку хочу скласти Анізії і Ярославові Стехам з Канади, які збирали фонди на вищезгадану ціль у Канаді і США.

Для охочих поділитися своїм добром з церквою в потребі подаю адресу: о. Julian-Bogdan Kowal, ul. Salezjańska 2, 37-700 Przemyśl, Poland.

о. Юліян Коваль,
Перемишль, Польща

У пса були такі благальні очі...

Десь наприкінці січня, одного вечора я почула за дверима галас і вирішила глянути, що там сталося. Побачила великого пса, а біля нього трьох маленьких, страшненьких цуценят. Вони були мокрі і дуже кволі. Пес глянув на мене такими благальними очима, ніби залишалось вимовити: „Забери моїх дітей, бо вони пропадуть!".

Я впустила їх в сіни, дозволила зайти і матері, але вона не ввійшла, а хутенько побігла до хвіртки і зникла на вулиці. Цуценята були такими кволими і брудненькими, що я в перші хвилини навіть боялася до них доторкнутися. Але потім викупала їх (якраз на плиті була тепла вода), цуценята закрили очі і заснули.

Другого дня я побачила, які це чудові творіння природи! Я вже звикла до них і полюбила їх. І вони мене. Особливо Муха – вертка, така приязна! Від мене – нікуди, ні на крок. І усе намагається лизнути в ніс. Дякує, чи що?

А оце я знову почула легеньке скимління. Відчинила двері. Цуценята підвелися і побігли слідом за мною. За дверима була їхня мати. Вони разом побігли до хвіртки.

Я кинулася за ними, кликала, але марно. Засумувала. Довго сиділа сумна в хаті, а далі вийшла по воду. Раптом мені під ноги щось покотилося, радісно запищало. Я ледь не впала. Біля мене була Муха! Зазирає мені в очі, скавучить, просить, щоб я взяла її на руки. Я взяла. Вона мене всю облизала своїм жорстким язичком...

Отак, до мене Муха повернулася, а ті двоє побігли за матір'ю. Я зрозуміла, що вона їх зимою до мене привела, щоб я їх відходила і трохи підлікувала...

Віра Оберемок,
с. Русалівка,
Черкаська область

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Організаційний звіт УНСоюзу за 2008 рік

Христина Козак,
Головний секретар

Кожного року Український Народний Союз відзначає та нагороджує осіб, які досягли високого рівня у продажі пенсійних грамот та життєвого забезпечення УНСоюзу.

Своєю наполегливою працею, самовідданістю вони значно допомагають УНСоюзові утримувати його пресові органи — тижневики „Свобода" та „The Ukrainian Weekly", робити їх доступними для членів і не членів нашої організації. Продажі життєвого забезпечення та пенсійних грамот також допомагають „Центрові української спадщини" на Союзівці, адже багато членів громади проводять свої вакації у цьому прегарному довкіллі Кетскільських гір, в штаті Ню-Йорк. Члени і не члени УНСоюзу з різних громад і груп з Південної Америки, Европи і Канади мали можливість бути учасниками дитячих і юнацьких таборів, танцювальних майстерень, професійних і сеньйорських конференцій та інших з'їздів.

УНСоюз також підтримує багато американсько-українських і канадсько-українських організацій, уділяє стипендії та допомагає нашим членам спеціяльними членськими пільгами.

Команда продавців УНСоюзу є дуже різноманітною та складається з традиційних секретарів, які продають забезпечення у своїх місцевостях, незалежних аґентів-продавців і професійних продавців, які працюють у Головній канцелярії УНС. Кожна з груп доповнює одна одну, допомагає УНСоюзові досягати постійного росту, продаючи забезпечення та пенсійні грамоти в 2008 році.

Загальна сума з приходу вкладок у 2008 році становила 12,724,403 млн. дол., збільшення — на 195 відс. у порівнянні з приходом 4,317,785 млн. дол. у 2007 році.

Життєвих забезпечень продано 200 поліс на суму 2,523,000 млн. дол., з річними вплатами на суму 146,879 тис. дол. Плян життєвого забезпечення з вкладками, платними впродовж 20 років, далі залишається найбільш поширеним, коли взяти до уваги кількість проданих грамот. Як вказує назва грамоти, це — життєве забезпечення платне по смерті з вкладками, платними впродовж 20 років. Це стійке забезпечення має все зростаючу готівкову вартість впродовж свого існування, а вкладки залишаються незмінними. Одначе, 40 відс. готівки УНСоюзу, придбаних з аплікаціями, перевищують плян забезпечення на ціле життя з одноразовою вкладкою.

Успішні секретарі Відділів за свою наполегливу працю стають почесними членами одного з чотирьох „Клюбів чемпіонів" УНСоюзу. З радістю повідомляємо, що у 2008 році найуспішнішим відділовим секретарем, що зібрав найбільше премій з аплікаціями, була Любов Стрілецька, радна Головного уряду УНС і секретар 10-го Відділу. Вітаємо її з цим успіхом, особливо з огляду на теперішні кризові обставини в американській і світовій економіці.

Наступні секретарі закваліфікувалися на почесне членство:

„Клюб будівничих УНСоюзу-2008"

10 - 24 члени

Ім'я, відділ	число членів	сума забезпечення
Валентина Каплун, 269	14	240,000 дол.
Любов Стрілецька, 10	10	178,000
Стефанія Гаврилюк, 88	10	94,999

„Клюб відданих УНСоюзовців"

5 - 9 члени

Ім'я, відділ	число членів	сума забезпечення
*Микола Філь, 13	9	90,000
Оксана Станько, ГК	9	65,000
Надія Салабай, ГК	8	65,000
Євген Ґулич, 12	8	42,000
Еля Матіяш, 120	8	40,000
Стефан Вельгаш, ГК	7	175,000
Микола Дяківський, 161	7	65,000
*Евген Осціславський, 234	6	55,000
*Мирон Пилипяк, 496	5	53,000
Лонгін Старух, 172	5	50,000
Мирон Кузьо, 277	5	30,000
*Зенон Голубець, 358	5	25,000

**Головний уряд УНС,*
ГК – Головна канцелярія

Любов Стрілецька

Валентина Каплун

Стефанія Гаврилюк

Незважаючи на суму проданої грамоти життєвого забезпечення, кожна з них є важливим чинником і допомагає УНСоюзові осягнути визначену мету, що в основному продовжує бути корисним для членів УНС, як і загалом для українсько-американської та українсько-канадської громад.

В 2008 році з думкою про Олімпійські ігри УНС вперше провів „Плятинову кампанію - 2008". Учасники мусіли отримати дану кількість точок, щоб піднятися до наступної катеґорії нагород. Кожний з учасників, секретар Відділу чи організатор, отримав нагороду — незалежно від того, чи продав одну полісу, чи 10. Ми дуже горді з наступних секретарів Відділів і організаторів:

Переможці плятинової нагороди

Любов Стрілецька, радна Головного уряду УНС і секретар 10-го Відділу.

Срібної:

Лонгін Старух, секретар 172-го Відділу;
Євген Ґулич, секретар 12-го Відділу.

Бронзової:

Евген Осціславський, радний Головного уряду УНС і секретар 234-го Відділу; Микола Філь, радний Головного уряду УНС і секретар 13-го Відділу;

Мирон Пилип'як, радний Головного уряду УНС і секретар 496-го Відділу.

Список був би неповним, коли б ми не назвали всіх учасників і „зірок" УНСоюзу. Успіх УНСоюзу залежить від осіб, яких відданість, вміння та позитивна енерґія є тими чинниками, котрі сприяють досягненням УНСоюзу. Ми не були б успішними без них.

(1)*Зенон Голубець (Від. 358),
(2)*Ґлорія Горбата (Від. 414),
(3) Елі Матіяш (Від. 120),
(4) Барбара Бойд (Від. 381),
(5)*Мая Лев (Від. 5),
(6) Стефанія Гаврилюк (Від. 88),
(7) Мирон Кузьо (Від. 277),
(8) Петро Гаврильців (Від. 253),
(9) Юрій Федорійчук (Від. 162),
(10) Джойс Коч (Від. 39),
(11) Гелен Гейм (Від. 121),
(12) Марта Лиско (Від. 171),
(13) Оксана Козяк (Від. 47),
(14) Богдан Подолюк (Від. 327),
(15) Родней Жодфрей (Від. 142),
(16) Кирило Безкоровайний (Від. 256),
(17) Юрій Данилів (Від. 153),
(18) Йосиф Чабан (Від. 242),
(19) Мирон Лущак (Від. 379),
(20) Микола Кісь, (Від. 486),
(21) Олександра Дольницька (Від. 434),
(22) Микола Дяківський (Від. 161),
(23) Ольга Марущак (Від. 82),
(24) Дженет Боланд (Від. 409),
(25) Віра Крива (Від. 174),
(26) *Мирон Ґрох (Від. 461),
(27) Степанія Майкут (Від. 238),
(28) Адам Платош (Від. 254),
(29) Галина Карачевська (Від. 221),

**Головний уряд УНС*

(Продовження на стор. 9)

Organizers' Report
By Annual Premium
1/1/08 - 12/31/08

Organizer's name	Policy count	Face amount	Annual premium
Lubov Streletsky	10	178,000	14,798.89
Myron Pylypiak	5	53,000	8,537.90
Longin Staruch	5	50,000	6,880.00
Eugene Gulycz	8	42,000	5,920.02
Nadia Salabay	8	65,000	3,359.05
Valentina Kaploun	14	240,000	3,294.25
Stephan Welhasch	7	175,000	2,541.45
Nicholas Diakiwsky	7	65,000	2,265.90
Oksana Stanko	9	65,000	2,227.45
Eugene Oscislawski	6	55,000	1,783.10
Nicolas Fil	9	90,000	1,770.10
Eli Matiash	8	40,000	1,574.85
Zenon Holubec M.	5	25,000	1,500.00
Gloria Horbaty	4	35,000	1,471.55
Barbara O. Boyd	2	20,000	1,200.00
Maya Lew	3	80,000	1,182.20
Oksana Trytjak	4	20,000	1,102.40
Anna Burij	1	20,000	1,041.20
Stephanie Hawryluk	10	94,999	876.65
Myron Kuzio	5	30,000	851.35
Martha Lysko	3	15,000	628.10
Bohdan Podoliuk	3	110,000	580.60
Cyril M. Bezkorowajny	3	15,000	570.75
Steven Woch	3	75,000	549.75
George B. Fedorijczuk	3	35,000	435.80
Joyce Kotch	3	35,000	425.60
Helen Heim	1	65,000	425.40
Olga Maruszczak	4	65,000	414.10
Motria Milanytch	1	10,000	408.30
Oksana Koziak	2	10,000	394.60
Judith Hawryluk	1	25,000	389.00
Peter Hawrylciw	1	10,000	349.60
Irene V. Sarachmon	1	10,000	349.60
William J. Slovik	1	10,000	330.50
Joseph Chabon	4	40,000	323.60
Petro Pytel	1	5,000	310.00
Rodney S. Godfrey	1	5,000	300.00
Michael S. Turko	1	5,000	236.55
Jurij Danyliw	1	5,000	219.80
Nina Bilchuk	1	5,000	204.15
Myron Luszczak	1	5,000	176.25
Mykola Kis	1	5,000	174.80
Alexandra Dolnycky	1	5,000	170.45
Genet H. Boland	1	30,000	149.10
Vira Krywyj	1	50,000	137.50
Joseph Banach	1	5,000	125.75
Michael Shean	1	5,000	125.75
Myron Groch	1	25,000	83.25
Stephania Majkut	1	25,000	80.75
Adam Platosz	1	25,000	78.25
Helen Karachewsky	1	50,000	74.50
Total	**200**	**2,522,999**	**75,873.11**

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

AGENT LIFE AND ANNUITY PREMIUM RECAP REPORT
NEW BUSINESS-CWA COLLECTED ONLY
January 1, 2008 - December 31, 2008

Name	Life	Face Amt	Annl Prem	Sgl Premium	Life Premium	Annuity	Prem	Life & Annuity	Rollover
Stanko, Oksana	9	65,000	1,067.45	1,160	2,227.45	23	883,368.51	885,595.96	579.26
Woch, Steve	3	75,000	549.75		549.75	15	368,337.19	368,886.94	411,552.50
Welhasch, Stephan	7		1,640.65	900	2,540.65	18	441,460.62	444,001.27	30,000.00
Non Comm						3	205,000.00	205,000.00	
Ciapka, Lydia					0.00	4	305,000.00	305,000.00	
Trytjak, Oksana	4	20,000	802.40	300	1,102.40	7	278,494.02	279,596.42	
Hawryluk, Judith	1	25,000	389.00		389.00	15	166,700.05	167,089.05	8,874.58
Chabon, Joseph	4	40,000	323.60		323.60	2	71,909.86	72,233.46	
***Horbaty, Gloria	4	35,000	1,471.55		1,471.55	1	30,700.76	32,172.31	
***Serba, Eugene					0.00	4	28,000.00	28,000.00	
***Oscislawski, Eugene	6	55,000	1,783.10		1,783.10	2	21,000.00	22,783.10	
Bobeczko, Nicholas						1	20,000.00	20,000.00	
Kuzio, Myron	5	30,000	851.35		851.35	2	17,000.00	17,851.35	
Streletsky, Lubov	10	178,000	9,823.89	4,975	14,798.89			14,798.89	
Bilchuk, Nina					0.00	3	14,061.00	14,061.00	
Romanyshyn, Basil					0.00	1	10,000.00	10,000.00	
Gulycz, Eugene	8		1,140.02	4,780	5,920.02	1	3,554.34	9,474.36	
***Pylypiak, Myron	5	53,000	2,362.90	6,175	8,537.90			8,537.90	
Derzko, Marko					0.00	1	8,000.00	8,000.00	
Derzko, Sophia					0.00	1	8,000.00	8,000.00	
Staruch, Lon	5	50,000		6,880	6,880.00			6,880.00	
Kaploun, Valia	13	215,000	2,688.50		2,688.50	1	1,000.00	3,688.50	
Salabay, Nadia	8	65,000	3,359.05		3,359.05			3,359.05	
Drich, Maria					0.00	1	3,000.00	3,000.00	
Hawryluk, Joseph					0.00	1	3,000.00	3,000.00	
Milanytch, Motria	1	10,000	408.30		408.30	1	2,000.00	2,408.30	
Diakiwsky, Nicholas	7	65,000	2,265.90		2,265.90			2,265.90	
Lysiak, Stefan					0.00	1	2,000.00	2,000.00	
***Fil, Nick	9	90,000	1,170.00	600	1,770.00			1,770.00	
Matiash, Eli	8	40,000	674.85	900	1,574.85			1,574.85	
Holubec, Zenon	5	25,000		1,500	1,500.00			1,500.00	
Boyd, Barbara	2	20,000		1,200	1,200.00			1,200.00	
***Lew, Maya	3	80,000	1,182.00		1,182.00			1,182.00	
Hawryluk, Stephanie	10	94,999	566.66	310	876.65			876.65	
Lysko, Martha	3	15,000	628.10		628.10			628.10	
Podoliuk, Bohdan	3	110,000	580.60		580.60			580.60	
Bezkorowajny, Cyril	3	15,000	570.75		570.75			570.75	
Fedorijczuk, George	3	35,000	435.80		435.80			435.80	
Kotch, Joyce	3	35,000	425.60		425.60			425.60	
Heim, Helen	1	65,000	425.40		425.40			425.40	
Maruszczak, Olga	4	65,000	414.10		414.10			414.10	
Koziak, Oksana	2	10,000	394.60		394.60			394.60	
Sarachmon, Irene	1	10,000	349.60		349.60			349.60	
Hawrylciw, Peter	1	10,000	349.60		349.60			349.60	
Slovik, William	1	10,000	330.50		330.50			330.50	
Pytel, Petro	1	5,000		310	310.00			310.00	
Godfrey, Rodney	1	5,000		300	300.00			300.00	
Turko, Michael	1	5,000	236.55		236.55			236.55	
Danyliw, Jurij	1	5,000	219.80		219.80			219.80	
Luszczak, Myron	1	5,000	176.25		176.25			176.25	
Kis, Mykola	1	5,000	174.80		174.80			174.80	
Boland, Genet	1	30,000	149.10		149.10			149.10	
Krywyj, Vira	1	50,000	137.50		137.50			137.50	
Banach, Joseph	1	5,000	125.75		125.75			125.75	
Majkut, Stephania	1	25,000	80.75		80.75			80.75	
Platosz, Adam	1	25,000	78.25		78.25			78.25	
Karachewsky, Irene	1	50,000	74.50		74.50			74.50	
Shean, Michael	1	5,000			125.75			125.75	
Independent Agents	20	295,000			2,472.65			2,472.65	
Totals	**195**	**2,225,999**	**40,878.82**	**30,290**	**73,767.21**	**109**	**2,891,586.35**	**2,965,353.56**	**451,006.34**

CANADA

Name	Life	Face Amt	Annl Prem	Sgl Premium	Life Premium	Annuity	Prem	Life & Annuity	Rollover
Burij, Anna	1	20,000	1,041.20		1,041.20			1,041.20	
Kaploun, Valia	1	25,000	605.74		605.74			605.74	
Bilchuk, Nina	1	5,000	204.15		204.15			204.15	
Dolnycky, Alexandra	1	5,000	170.45		170.45			170.45	
***Groch, Myron	1	25,000	83.25		83.25			83.25	
Totals	**5**	**80,000**	**2,104.79**		**2,104.79**			**2,104.79**	

***UNA General Assembly

(Продовження зі стор. 8)

Тут УНС висловлює свою вдячність усім секретарям Відділів, організаторам і аґентам за їхню життєвозабезпеченеву акцію в 2008 році. Їхня участь в окремих програмах заохочень, доступна тільки секретарям Відділів, заслуговує на нашу щиру вдячність та на побажання ще більших успіхів у 2009 році.

З радістю повідомляємо, що 2008 рік був дуже успішним в ділянці пенсійних грамот в УНСоюзі. У 2008 році продаж Пенсійних грамот зріс на 337 відс. у порівнянні з 2007 роком.

Прихід премій з продажу нових Пенсійних грамот у 2008 році становив 11,151,076 млн. дол. у порівнянні до 2,551,821 млн. дол у 2007 році. Ключовим елементом у збільшенні припливу фондів є дальше використання незалежних аґентів, що провадить до ширшого висвітлення переваг грамот УНСоюзу на різних ринках. Пожвавлення пропаґанди у виданнях УНСоюзу та оголошень в інших засобах масової інформації, включно з радіо, також причинилося до успіхів. Переконливо добра ціна та відсотки Пенсійних грамот УНСоюзу, пропоновані членам, і запровадження нових програм заохочень для власників Пенсійних грамот УНСоюзу, зокрема „Програми вірних членів", яка платить відсотків на .25 точок більше, ніж були тодішні норми – у випадку продовження Пенсійних грамот.

Суми продажу Пенсійних грамот нашими трьома найкращими незалежними продавцями є: 1,981,625 дол., 1,077,657 дол., і 632,650 тис.дол. Загальна сума продажу Пенсійних грамот наших незалежних продавців є 6,625,649 дол.

Визначні продавці Пенсійних грамот УНСоюзу в 2008 році:

(Закінчення на стор. 11)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

29-та Шевченківська конференція НТШ-А

Сергій Панько

НЮ-ЙОРК. – 7 березня на конференції, традиційно організованій заходами українських наукових інституцій Америки – Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук (УВАН), Українського наукового інституту Гарвардського університету (УНІГУ), виголошено доповіді члена-кореспондента Національної Академії Наук України (НАНУ) Тамари Гундорової –„Поп-Шевченко: сучасні літературні варіяції про Шевченка", кандидата філологічних наук Степана Захаркіна – „Середа чи Страхов? Про авторство одного хрестоматійного зображення"(обидва доповідачі прибули на конференцію з Києва, з Інституту літератури НАНУ ім. Т. Шевченка); д-ра Григорія Грабовича (УНІГУ) – „Архетипи Шевченка".

На конференції були присутні Генеральний консул України в Ню-Йорку Посол Микола Кириченко і заступник Постійного представника України при ООН Юрій Оніщенко.

Голова НТШ-А д-р Орест Попович зазначив: „Щорічна наукова конференція, присвячена великому синові українського народу, є справжньою перлиною, вершиною кожного нашого академічного сезону". Він наголосив на традиційно високому науковому рівні шевченківських доповідей, висловив вдячність усім науковцям з України, які вже багато років незмінно беруть участь у березневих шевченківських читаннях в НТШ-А. Важливе значення у проведенні цих заходів має участь провідних вчених-славістів, які працюють в американських університетах. Це, зокрема, д-р Г. Грабович, внесок якого в наші програми ми особливо шануємо, – додав д-р О. Попович. Далі він відзначив величезну ролю, яку постать Кобзаря відіграє у духовному єднанні українців, бо у ці березневі дні в Україні люди несуть квіти до пам'ятника Шевченкові як у Львові, так і в Донецьку.

Далі з привітанням до присутніх звернувся Ю. Оніщенко, який зачитав привітання конференції від Посла Юрія Сергеева.

У доповіді д-ра Т. Гундорової говорилося про особливості рецепції Т. Шевченка, зокрема про те, в яких саме образах сприймається поетова творчість у контексті сьогоднішніх реалій. Основні тези виголошеної д-ром Т. Гундоровою доповіді ілюструвалися уривками з текстів сучасних українських літераторів Василя Стуса, Юрія Андруховича, Галини Пагутяк, Сергія Жадана, Віктора Неборака, Оксани Забужко, Сашка Ушкалова.

З великою увагою слухали присутні кандидата філологічних наук з Києва С. Захаркіна. Продовжуючи розмову по те, як у надрах сучасної поп-культури визрівають нові підходи щодо рецепцій Шевченкової творчости, доповідач зосереджувався переважно на малярській спадщині митця. На думку науковця, основи масової візуалізації Кобзаря були закладені прижиттєвими самозображеннями Шевченка. У цьому сенсі визначальним є пізній іконічний автопортрет, на якому поет виклично зобразив себе у кожусі та смушевій шапці. С. Захаркін провів цікаві паралелі між самозображеннями Шевченка (переважно анфас) та Пушкіна (переважно у профіль), дотепно пов'язав це спостереження із ступенем самооцінки персонажів.

Демонструючи численні ілюстрації, виготовлені в основному для палітурок та порохівок книжкових видань, доповідач наводив детальні арґументи стосовно суперечливого авторства низки профільних та силуетних зображень Т. Шевченка: вони приписуються двом малярам: або Антонові Середі, або ж Адольфові Страхову. Цікаво було почути маловідомі дані про конкурсні проекти пам'ятників Т. Шевченкові. С. Захаркін розповів, як у Страхова народилася ідея „спіралеподібного" Шевченкового пам'ятника на одній з головних площ Харкова, і пояснив, як трапилося, що авторство цього скульптурного комплексу приписано улюбленцеві Сталіна – Матвієві Манізерові.

Доповідь професора Гарвардського університету д-ра Г. Грабовича була, як він наголосив на початку, продовженням думок, викладених у його монографії „Шевченко як мітотворець". У сво-

(Закінчення на стор. 11)

Зліва: голова НТШ д-р Орест Попович, поет Василь Махно, кандидат філологічних наук Степан Захаркін, д-р Григорій Грабович, д-р Тамара Гундорова. *Фото: Василь Лопух*

В українській школі...

ПАСЕЙК, Ню-Джерзі. – В Школі українознавства завершується навчальний рік. Вже 57 років школа сіє українське слово, дає знання про Україну. Сьогодні в цій громаді живе багато батьків, які ніколи не бачили України, але вони вільно володіють українською мовою, яку вивчили в українській школі. Тепер вони водять до школи українознавства своїх дітей і внуків.

В цьому році навчається понад 130 дітей. Протягом року учні разом з учителями підготували і провели ряд заходів. В жовтні 2008 року відзначили День учителя. В грудні учні підготували художню програму до Різдвяних та Новорічних свят. Вчителів та учнів прийшли привітати представники української громади і батьки. Кредитівка „Самопоміч" виділила для потреб школи 500 дол., Український Народний дім – 500 дол. і, крім того, оплатив навчання трьох учнів школи, батьки Леся і Юрій Голуби також пожертвували для школи 500 дол.

В березні у школі відбувся конкурс учнів на найкраще читання творів Тараса Шевченка. У цьому взяли участь понад 30 учнів. Всім учасникам конкурсу дирекція школи оголосила подяку, переможці отримали нагороди.

Разом з громадами Пасейку та Кліфтону школа відзначила Шевченківські дні урочистою академією, яка відбулась в приміщенні Української централі. На святі виступили і прочитали вірші Т. Шевченка всі переможці конкурсу в школі. Готували учнів до свята вчителі школи Оксана Стефак, Ганя Кріст, Валентина Кривоніс, Надя Довгань, Таня Федак та інші вчителі.

В цьому році в школі українознавства дев'ять випускників складатимуть кінцеві іспити. 4 квітня Матей Бетлей, Іванка Кугнат, Марта Левко, Іван Михайлишин, Данило Мочула, Наталя Подложнюк, Христина Темницька, Надія Шпигульська склали кінцевий іспит з української мови та літератури.

Володимир Висоцький

Річні збори відділу ООЛ

Учасники зборів 11-го відділу Організації оборони Лемківщини.

ВОТЕРВЛІТ, Ню-Йорк. – Річні збори 11-го Відділу Організації оборони Лемківщини відбулися 7 лютого в Українському клюбі. Збори відкрив голова відділу Іван Суховацький.

Голова президії Іван Філь привітав присутніх від Світової Федерації Лемків та попросив до звітів за 2008 рік. Звітували І. Суховацький, секретар Марія Білиця та скарбник Андрій Демчар. Вибрано управу на 2009 рік, яку очолив І. Суховацький.

Збори вирішили виділити частину грошей з коляди українській школі і танцювальній групі „Зорепад" у Вотервліті.

Марія Білиця

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

на незалежне тестування так, ніби це є головна реформа вищої освіти. Ні, це має узгоджуватися з іншими реформами, зокрема з Болонським процесом.

– У чому полягає цей процес?

– В адаптуванні вищої освіти України до європейських стандартів. В Україні саме наш університет найбільше інтеґрований в західню систему освіти. Від 1992 року у нас діють кредитна система, рейтинґова система. Англійська мова – це наша робоча мова. Ми так само організовуємо навчальний процес, як західні колеґи.

– Які найбільші пляни Могилянки на найближчі роки?

– Вже в наступному році ми маємо намір відкрити ще три нові докторські програми. Це програма з соціології, з філології і філософії – спільна, щодо третьої ми ще думаємо.

– Ви сказали, що викладачі отримують дуже невеличкі платні. Але ж як, за цих умов, можна втримувати високопрофесійні викладацькі сили?

– Це дуже серйозна проблема. Фінансова криза змушує нас обмежувати ті видатки, які йдуть на платню, залишається з усіх сил втримувати найкращі кадри.

29-та Шевченківська..

(Закінчення зі стор. 10)

єму викладі відомий шевченкознавець спирався на концепт архетипу, вибудуваний в розвиток фройдівських ідей психоаналізи в працях Карла-Ґустава Юнґа. Теоретичні висновки останнього, за словами д-ра Г. Грабовича, знайшли переконливе підтвердження в пізніших клінічних практиках.

На думку доповідача, поезія Шевченка може вимірюватися своєрідним архетипальним кодом. Для творчости Т. Шевченка характерний високий рівень компресії – у поетичних творах спостерігається особлива згущеність психічної енерґії. На основі архетипів формуються різноманітні мітологеми. Говорячи простіше, поняття архетипального коду дуже близьке до того, що називають народним способом думання.

Д-р Г. Грабович навів низку міркувань, за якими Україна для Т. Шевченка дефініюється в основному її минулим (зокрема, про це свідчить характерне слововживання лексеми „могила" у значенні топографічного окреслення тощо). Здається, поет і сам розумів необхідність урізноманітнювати свій репертуар (відомі його слова: „досить про мужиків, ще треба про помазаників Божих"). Тим часом вищенаведені деталі поряд з іншими архетипами („тіні", справжнього „я" у „Москалевій криниці", що побудована у формі діялогу із самим собою в різних іпостасях тощо) перетворилися на карму, на стереотипи, які годі переміниті.

Підсумовуючи конференцію, д-р Анна Процик (науковий секретар УВАН у Ню-Йорку), висловила щиру подяку всім доповідачам за цікаві, ґрунтовні доповіді, якими, на її думку, зроблено новий внесок у шевченкознавство.

Організаційний...

(Закінчення зі стор. 9)

Оксана Станько (ГК)	883,368 дол.
Стефан Вельгаш (ГК)	444,001
Стефан Вох (ГК)	368,337
Лідія Цяпка (ГК)	305,000
Оксана Тритяк (Від. 25, ГК)	278,494
Джудіт Гаврилюк (Від. 360)	166,700
Йосиф Чабан (Від. 242)	71,909
* Ґлорія Горбата (Від. 414)	30,700
* Євген Щерба	28,000
* Евген Осцїславський (Від. 234)	21,000
Мирон Кузьо (Від. 277)	17,000
Ніна Більчук (ГК)	14,000

** Головний уряд УНС*
ГК – Головна канцелярія

Було б несправедливо з моєї сторони не згадати групи відданих УНСоюзові професійних продавців у Головній канцелярії, котрі значно допомогли своїми виясненнями стосовно Пенсійних грамот і стійкости УНСоюзу на забезпеченевому ринку в ці дні економічної кризи.

Подаємо у порядку черговости більшість зібраних премій з аплікаціями Пенсійних грамот за 2008 рік:

О. Станько	883,368.51 дол.
С. Вельгаш	441,460.62
С. Вох	368,337.19
О. Тритяк	278,494.02

Вітаємо їх сердечно та дякуємо за добре виконану працю. Без вашої участи висліди не були б такими вдалими. Продаж Пенсійних грамот є рушійною силою для УНСоюзу, тому треба продовжувати цей шлях підприємництва.

Братські організації в США існують від пізніх 1700-их і ранніх 1800-их років. В історії братської системи ні одна з братських установ не втратила фонди через банкрутство. Коли виникають проблеми, то захитана братська установа об'єднується з іншою братською установою і в цей спосіб члени можуть не турбуватися можливою втратою своїх забезпечень чи Пенсійних грамот. Велика кількість охоронних запобіжників існує для безпеки членів братських установ уже понад 200 років.

Пенсійні грамоти єдині на ринку, що є запорукою вашого прибутку на все життя. Беручи до уваги теперішні економічні проблеми, занепад банків та інших фінансових інституцій, члени УНСоюзу можуть бути спокійними, що їхні Пенсійні грамоти зароблять відповідні конкуренційні відсотки, підтримувані належною резервою, якої вимагає закон. Від УНС вимагається мати покриття в резерві на кожен долар, щоб ґарантувати безпеку ваших Пенсійних грамот. Пенсійні грамоти УНС є нескладними, надійними та солідними збирачами відсотків з відроченим податком. З уваги на це, ваш відсотковий прихід здобуває додаткові відсотки та вартість вашого конта швидше збагачується. Пенсійна грамота є запорукою при відході на пенсію, а не Життєвим забезпеченням, яке дає вам фонди впродовж вашої емеритури, коли вам їх найбільше потрібно.

УНС пропонує кваліфіковані (IRA, SEP, ROTH) і некваліфіковані Пенсійні грамоти. Наші рати є дуже конкуренційними, а УНС є запорукою своїх життєвих забезпечень і пенсійних грамот своєю понад 115-річною історією.

При цій нагоді УНС хоче привітати всіх нових членів і подякувати їм за вступ до УНСоюзу, найстаршої та найбільшої української братської організації в світі. Понад 100 років ми обслуговуємо забезпеченеві потреби наших членів у США та Канаді та сподіваємося це успішно продовжувати. УНС завжди підтримував українсько-американські та українсько-канадські громади. З вашою участю ми сподіваємось на постійний ріст нашої установи та запрошуємо всіх американців і канадців українського чи іншого слов'янського походження купувати життєве забезпечення, вивінувальні та пенсійні грамоти в УНСоюзі.

УНС і громада –
партнери на життя

За точнішими відомостями про забезпечення в УНС зв'яжіться з одним із наших продавців, телефонуючи на число (800) 253-9862.

„Мазепинський вечір“ на честь 370-річчя славного гетьмана України

КИЇВ. – 20 березня за програмою відзначення 370-ої річниці від дня народження гетьмана Івана Мазепи у Національній опері відбувся „Мазепинський вечір“ („Свобода“, ч. 13), який відвідав Президент України Віктор Ющенко. У вечорі взяли участь найкращі професійні і самодіяльні майстри сцени – співаки, музиканти, танцюристи. На вечорі побував читач „Свободи“ Сергій Марченко, фоторепортаж якого вміщено на цій сторінці.

Святковий транспарант на фасаді Оперного театру в Києві повідомляв про „Мазепинський вечір“.

На сцені – Народна артистка України Ніна Матвієнко.

Виступає українське козацтво.

Відомі бандуристи Тарас Лазуркевич і Олег Созанський.

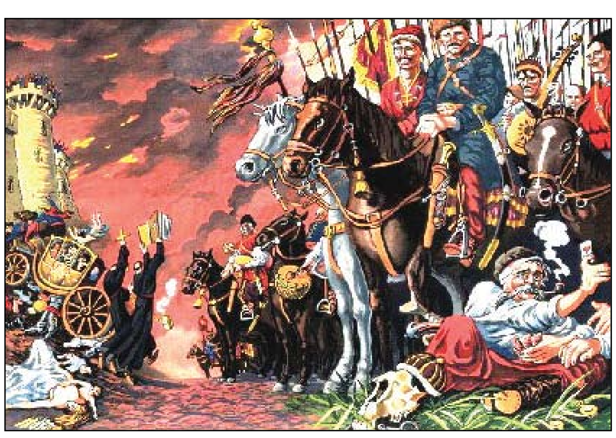
Українська пісня донесла до нашого часу спомин про козацьку славу.

Козацький танець – знак бойової звитяги.

Тарас Бульба на малюнках студії „Зерна“

За кіносценарієм Олександра Довженка. Продовження. Початок в чч. 12, 13, 14, 15, 16.

Військо вирішило йти на Дубно. На голови запорожцям полетіло каміння, бочки, гаряча смола і, нарешті, мішки з піском, що сліпив їм очі. Кошовий Кирдяга стежив за перебігом бою з явним незадоволенням.

До кошового підбіг запорожець, облитий окропом, з запорошеними очима.

– Ну його з такою війною! Поливають гарячими помиями та піском, начебто не козаки ми, а шершні!

– Нічого, пани-браття, ми відступимо... Але нехай я буду поганець-татарин, коли ми випустимо з міста хоч одну душу.

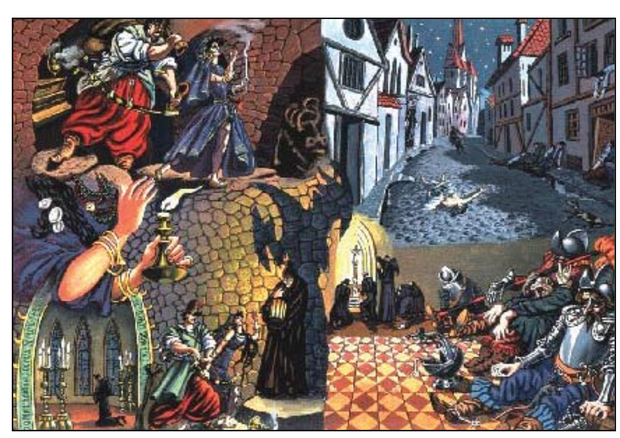
Горить хліб на корні. Пасуть в хлібах запорозькі коні. Горять скирти. З жахом дивляться обложені, разом з ними і панночка на пожежі. Лежали запорожці коло возів і, попихкуючи люльками, з убивчим спокоєм дивилися на місто.

Деякі грали у шахи.

Деякі грали у довгу лозу.

– До якого ж часу, батьку, будемо отак сидіти? – питався Андрій, якому таке життя було явно не до вподоби.

– А... терпи, козаче, отаманом будеш! – сказав Бульба.

Забрязкали ключі, двері відчинилися. Чернець злякано відступив назад, побачивши Андрія. Андрій пройшов мимо ченця, змірявши його поглядом, повним зневаги й ненависти. Андрій увійшов до костелу. Ченці, ксьондзи й миряни стояли навколішках і молилися.

Потроху сонячне проміння освітило костьол. Величний рев органа наповнив усю церкву. Він ставав дедалі густіший, перейшов у важкий гуркіт грому і розлігся високо під склепінням. І довго ще громовий гуркіт носився, тремтячи, під склепінням. І дивувався Андрій величній музиці.

Щоб доповнити свої архіви Український Народний Союз пошукує поточні адреси нижче поданих членів. Просимо писати до Ukrainian National Association, 2200 Rt 10, Parsippany, NJ 07054, або тел.: (800) 253-9862.

Annunziata, Andrew	North Haven, CT
Annunziata, Kathryn A.	North Haven, CT
Annunziata. Kristen E.	North Haven, CT
Ball, Martin	Yonkers, NY
Barini, Amy	Gorham, ME
Beckenbach, Joseph W.	Conway, NH
Bej, Nina	Gaitersburg, MD
Berehulka, Adam N.	Palm Harbour, FL
Bilinski, Alexander N.	Bala Cynwyd,PA
Bilyk Seigel, Nadia A.	Bel Air, MD
Blidy, Joseph M.	Woodbridge, NJ
Bodrug, Airen M.	Tarpon Springs, FL
Bodrug, Michael C.	Tarpon Springs, FL
Bohannon, Eugene Jr.	Mulberry, FL
Bohusch, Therese	Alexandria, VA
Boshak, Jason	Peekskill, NY
Brown, Laura K.	Rochester, NY
Buchanan, Amber	Winter Garden, FL
Buchanan, Ashley M.	Winter Garden, FL
Buchanan, David A.	Newark, DE
Cherwinski, Steven	North Smithfield, RI
Chornodolsky, Darian	Baltimore, MD
Cieslak, Johanna	Chicago, IL
Clairmont, James A.	New Brighton, MN
Clairmont, Nicolette K.	New Brighton, MN
Cumberledge, Adam	Kittaning, PA
Cumberledge, Jason P.	Kittaning, PA
Czebiniak, Roman P.	Washington, DC
Czujko, Stephan P.	Fairfield, CT
Day, Christopher J.	Thornton,PA
De Bruin, Stephanie	Yonkers, NY
Depaolo, Pamela S.	Warwick, RI
Diakiw, Miranda A.	Williamstown, NJ
Dodge, Nicole Ann M.	Sterling Heights, MI
Drake, Andrew R.	Scranton, PA
Drevna, Timothy	Lancaster, PA
Eichorn, Kurt D.	Raynham, MA
Fisher, Frank C.	Flemington, NJ
Fitzpatrick, Meghan R.	Farmington Hills, MI
Fogg, Justin P.	Franklin, MA
Fogg, Michael J.	Franklin, MA
Franchuk, Alexander S.	Rochester, NY
Franchuk, Andrew J.	Rochester, NY
Franchuk, Brian C.	Rochester, NY
Franchuk, Katelyn N.	Rochester, NY
Franchuk, Kristina M.	Rochester, NY
Franchuk, Vira A.	Rochester, NY
Froilan, Gina N.	Ansonia, CT
Furyk, Steven	College Station, TX
Garber, Vera	Alexandria, VA
Garrity, Steven R.	North Andover, MA
Glass, Stacey A.	Haletorre, MD
Gnoy, Andrew W.	Clifton, NJ
Grace, Shawn M.	Manchester, NH
Grintchenko, William S.	North Smithfield, RI
Gula, Christopher R.	Newark, DE
Hakawczyn, K.	PA
Harper, Emily M.	Port Charlotte, FL
Harper, Ryan D.	Port Charlotte, FL
Hawryluk, Stephen M.	Bordentown, NJ
Hofmann, Monika E.	Reading, PA
Holonko, Martha M.	North Jackson, OH
Iwasykiw, Kalyna O.	New York, NY
Jaffe, Philip E.	Clifton, NJ
Kalinowksi, Alexander	Fredericksburg, VA
Kaminska, Pauline	Wilmette, IL
Kipin, Tillie	Ambridge, PA
Kit, Marta	Warren, MI
Klaczany, John M.	Blue Bell, PA
Kliese, Chelsie B.	Cedar Rapids, IA
Kolcio-Beato, Christina N.	Clifton, NJ
Komar, Mark	Albany, NY
Komar, Michael S.	Albany, NY
Koshykar, Roman G.	Chapel Hill, NC
Kotas, Magdalena P.	New York, NY
Kowalysko, Roman B.	Shaker Heights, OH
Koziupa, Adrian	Wallingford, CT
Kubeika, L. M.	Pottsville, PA
Kusznir, Christina	New York, NY
Kuzyk, Zenon T. Jr.	Lake Delton, WI
Loniewsky, L. M.	Middlesex, NJ
Loniewsky, R. A.	Middlesex, NJ
Loniewsky, V. A.	Middlesex, NJ
Luciano, Anthony M.	Port Charlotte, FL
Luciano, Megan M.	Port Charlotte, FL
Lucky, Mary	North Bergen, NJ
Maniscalski, Brandon A.	South Plainfield, NJ
Marro, Jaquelyn E.	Lombard, IL
Marro, Rachel L.	Lombard, IL
Maxwell, Alexandra A.	Fairfield, CT
Maxwell, Marshall	Fairfield, CT
McGinn, Karen A.	Springfield, VA
Melnyk, Sophia L.	Cincinnati, OH
Mokrycki, Daniel L.	Wethersfield, CT
Mokrycki, Elizabeth	Wethersfield, CT
Mokrycki, Michael R.	Wethersfield, CT
Mokrycki, Stephanie	Wethersfield, CT
Montanari, Angelo J.	Stillwater, MN
Moskaliuk, Donald	Wellfleet, MA
Mowchan, Hope E.	Newington, CT
Mowchan, Marion	Newington, CT
Mowchan, Teikyo	Newington, CT
Mykola, Mark J. Jr.	Pueblo, CO
Nakonechny Smith, Zenon G.	Kensington, DC
Nesterenko, Andre B.	Savannah, GA
Newell, Adam J.	Keene, NH
Newell, Andrew J.	Lebanon, NH
Nietling, Pauline	Rochester, NY
Olisky, Michael	Sayre, PA
Oliynyk, Clairissa	Batavia, OH
Oliynyk, Ryan	Batavia, OH
Palczynski, Oksana D.	Ann Arbor, MI
Panych, Sophia	Rochester, NY
Pasichnyk, John W.	Ramsey, NJ
Pasichnyk, Stephen M.	Ramsey, NJ
Perun, Danny S.	Palatine, IL
Petryshyn, Angelica M.	Lyndhurst, NJ
Petryshyn, Antonia	Lyndhurst, NJ
Pidgeon, Kelly M.	Warren, MI
Pritchard, Corey S.	Lynchburg, VA
Reber, Catherine E.	Norristown, PA
Roscishewsky, Maria	Jackson Heights, NY
Ryan, John K.	Dallas, TX
Sandoval, Joshua A.	Rochester Hills, MI
Sawycky, Marko	Croton-on-Hudson, NY
Secora, Jonathon	Fayetteville, NY
Sedorowych, Gabrielle C.	New York, NY
Serafyn, Patrick R.	Warren, MI
Skibickyj, Dean	Rochester, NY
Skibickyj, Nicholas	Rochester, NY
Skrutowski, Zachariah	California, PA
Snider, David J.	VA
Spiak, Jacob A.	Clifton Park, NY
Srtus, Christine A.	Clifton, NJ
Storozuk, Vanessa	Nashua, NH
Sullivan, Megan K.	Chicago, IL
Sullivan, Stella	Atlanta, GA
Sullivan, Zinaida O.	Brockton, MA
Sus, Iwan	New York, NY
Szeremeta, Kathleen	Newark, DE
Szewczyk, Katheryna A.	Yorktown Heights, NY
Terlecki, Justin R.	Minneapolis, MN
Trahan, Rachel	Cranston, RI
Turczeniuk, Malanka O.	Hershey, PA
Vaselkin, Nadia	Timonium, MD
Verbitzki, Christopher J.	Braintree, MA
Weigartner, Hannah R.	Wichita, KS
Weigartner, Liam D.	Great Bend, KS
Yelaska, Allison	Bloomingdale, IL
Zaparaniuk, Daniel A.	Rivergrove, IL
Zaparaniuk,Oksana	Chicago, IL
Zatonski, Christine E.	Metuchen, NJ
Zulynsky, Omelian	Newark, NJ

Ціль балю деб’ютанток – допомогти дітям в Україні

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія. – 21 грудня 2008 року в Готелі „Маріот“ в Мангетен-Біч, близько 20 миль від Лос-Анджелесу, відбувся Річний баль дебютанток, спонзорований Каліфорнійським відділом Товариства допомоги Україні. Весь дохід від балю призначений для потребуючих дітей в Україні.

Баль розпочався традиційною „тихою ліцитацією“, де можна було придбати різні вироблені майстрами експонати – писанки, картини, дереворізьбу тощо. Серед них була картина „Козак Мамай“, подарована Фундацією „Україна – 3000“ та підписана Першою лейді України Катериною Ющенко. Теж були чотири графічні твори, подаровані визначним мистцем Василем Лопатою. Він походить з Чернігіщини, є автором понад 700 творів народного мистецтва і проєктів української валюти – гривні.

Теж була на „тихій ліцитації“ дуже цікава за технікою картина на склі Ольги Марищук.

Щодо потребуючих дітей, то їх в Україні, на превеликий жаль і сум, є дуже багато. Активно сприяючи будівництву дитячої лікарні в Києві, К. Ющенко була почесною головою балю в 2007 році щоб

Зліва: скорт Андрій Солук, Дебютантки Оксана Петречко і Челсі Мудло, Ескорт Михайло Зубач. Фото: Дон Ґаґопіян

своєю присутністю підкреслити важливість цього проєкту. З ініціятиви Каліфорнійського відділу Товариства допомоги Україні лікарня „Сідарс Сайнай“ в Лос-Анджелесі запровадила спеціяльну програму для українських лікарів. Також відділ активно сприяв придбанню для хворих дітей і дорослих в Україні інвалідських візочків – сотні їх за останніх 11 років пішло до Львова, Рівного, Івано-Франківська, Тернополя, Хмельницького, Луцька, Ужгороду, Чернівців та Харкова.

Річний баль дебютанток розпочався привітанням, з яким виступила голова ТДУК Люба Кеске. Далі вона попросила до провадження програми майстра церемоній Романа Микитина, який передав присутнім привіт від К. Ющенко, відтак представив особливого гостя – Дейвида Річарда, засновника та президента компанії „Wheels for Humanity“, яка, власне, є головним поставником інвалідських візків в Україну.

Після цього прийшла черга на представлення дебютанток. У цьому процесі П. Микитинові допомагала його дружина Кортні.

Отже, першою йшла Челсі Мудьо студентка-відмінниця Вищої школі св. Моніки. Вона є теж фотоґрафом і її знімки були публіковані у „Свободі“ та „Українському православному слові“.

Друга дебютантка – Оксана Петречко, народжена у Львові, вона – студентка Модесто Гай-Скул, навчається за програмою Міжнародних студій. Вона одержала нагороди в Школі українознавства та від Товариства „Доньки Американської революції“. Вона успішно займається також музикою.

Перед поданням вечері гості разом заспівали американський і український гимни. Молитву перевели о. Мирон Микита з Української католицької церкви Різдва Пречистої Діви Марії та о. Василь Штелень з Української православної церкви св. Андрія.

До танців грала оркестра „Вечірка“ з Ню-Йорку. Музика була традиційна українська, включно з коломийками, та популярна американська.

Іриней Прокопович

Відбувся баль інженерів у Філядельфії

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 7 лютого, у приміщенні готелю „Парк Гаєт“, відбувся традиційний – вже 54-ий – баль інженерів Філядельфійського відділу Товариства українських інженерів Америки (ТУІА).

Баль складався з бенкету, презентації дебютанток і танцювальної забави під звуки оркестри „Фата Морґана.“

Д-р Петро Гевка, голова Філядельфійського відділу ТУІА, відкриваючи баль, привітав присутніх, побажав гостям смачної вечері і приємної забави та представив ведучих Богдана Печеняка і Таїсу Гевку. Представник Філядельфійської Католицької Архиєпархії о. Петро Семенич промовив молитву.

Під час бенкету зі словами привіту виступили Постійний представник України в ООН, Посол Юрій Сергеєв та проф. Орест Івахів – голова Товариства інженерів у Львові. Б. Печеняк прочитав привіт від Посла України в США Олега Шамшура.

11 дебютанток і їх супроводжуючих представили Б. Печеняк і Т. Гевка. Ними були (в дужках подаємо супровід): Арета-Любомира Бойко (Марко Лібер), Кіра Волощук (Микола Сьокало), Софія-Олена Захарчук (Йосиф Козак), Андрійка-Оксана Келлер (Стефан Колодій), Міля-Марія Кнігницька (Андрій Лазірко), Маріянна-Рома Козак (Андрій Зварич), Лариса-Александра Ниш (Андрій Клоків), Зоряна-Уляна Строцька (Стефан Лесюк), Христина-Марія Фат (Маркіян Бойко), Александра-Марія Филипович (Маркіян О’Конел) та Вікторія-Марія Харечко (Микола Патриляк).

Д-р П. Гевка привітав дебютанток від імені ТІУА та кожну з них декорував відповідною стрічкою при допомозі своєї дружини Ориси Гевки.

Дебютовий комітет (Галя Вірстюк та Аня Богачевська-Лонкевич) вміло приготував дебютанток та ескортів. Після презентації дебютанток почалася танцювальна забава, яка тривала до 2-ої год. ранку. Забаву започаткували дебютантки зі своїми супроводами та батьками.

На бенкеті було понад 250 осіб, а на забаві – понад 400 гостей. До балевого комітету належали П. Гевка, Методій Борецький, Лариса Заїка, Орест Швед та Марко Яримович.

Методій Борецький

Ескорти і дебютантки (зліва): Микола Патриляк і Вікторія Харечко, Маркіян О’Конел і Александра Филипович, Йосиф Козак і Софія Захарчук, Андрій Лазірко і Міля Кнігницька, Андрій Клоків і Лариса Ниш, Марко Лібер і Арета Бойко, Маркіян Бойко і Христина Фат, Андрій Зварич і Маріянна Козак, Кіра Волощук і Микола Сьокало, Зоряна Строцька і Стефан Лесюк, Андрійка Келлер і Стефан Колодій. Фото: Yolanda

Великоднє писанкарство у парафії

ГИЛСАЙД, Ню-Джерзі. – У неділю, 22 березня, діти, дорослі та гості Української католицької церкви Непорочного Зачаття зібралися після Служби Божої писати писанки та брати участь у дитячій грі шукання великодніх яєць. На фото зліва: Одарка Полянська-Стокерт вчить дітей і дорослих писати писанки. Праворуч: діти чекають на початок шукання великодніх яєць.

Джо Шатинський

Перше свято української мови у Філядельфії

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Пенсильванія. – Перше свято української мови відбулось 7 березня в суботній „Рідній школі" у Філядельфії. Підготували свято вчительки Людмила Дяк, Галина Боднар, Оля Михайлюк і Уляна Туркевич.

Свято розпочали діти, які заспівали „Ще не вмерла Україна". Вчителька Л. Дяк зачитала думки про рідну мову Олеся Гончара, Константина Ушинського, Панаса Мирного, Максима Рильського. Учні Олеся Гаврилюк, Надійка Смук, Марiянка Клінгенсмит читали вірші про рідну мову. У. Туркевич розповіла про розвиток сучасної української мови. У програмі виступили також Ангелина Соківка, Діяна Татська, Андрій Угрин, Марічка Чорнописька, Марина Чума, Галина Сірко, Вікторія Морис, Марко Михайлюк, Христинка Зайшла, Соня Кирильчук, Юля Морох, Христина Білецька, Настя Дяк. Відбулися конкурси на знання українських прислів'їв і українського мовлення.

Свято закінчено піснею „Гей у лузі червона калина похилилася". Учні заспівали також гимн плекання української мови (вчителька музики Галина Боднар).

Зиновій Квіт

М. Куропась виголосив доповідь про українців в Америці

ЧИКАҐО-. – 22 березня перед громадським зібранням в Українському культурному осередку д-р Мирон Куропась виступив з доповіддю „Уривки історії українців в Америці від 1884 року до сьогоднішних днів". Захід організувала Українська громадська організація (УГО) „Помаранчева хвиля". Тема була цікавою для кожного українського еміґранта, незалежно від часу його приїзду до Америки.

Зустріч відкрив голова політично-дискусійного клюбу при УГО Іван Дем'янець, який був ведучим. Він привітав Генерального консула України в Чикаго Констянтина Кудрика та консула Олександра Гамана, всіх присутніх. І. Дем'янець підкреслив, що в політично-дискусійному клюбі постійно влаштовуються зустрічі з громадою. Остання відбулась місяць тому, коли присутні мали нагоду обговорити питання газової кризи, яку довелось переживати Україні.

З доповіддю виступає д-р Мирон Куропась. Фото: Лука Костелина

Д-р М. Куропась – син відомого діяча Степана Куропася, який брав участь у Визвольних змаганнях в рядах Української Галицької армії в 1918 році. М. Куропась відомий українській спільноті як педагоґ, політичний та громадський діяч, автор, публіцист.

Він здобув докторат у престижному Університеті Чикаґо, працював довгі роки в американському шкільництві як директор школи і університетський професор. У 1976-1977 роках працював у Білому Домі спеціяльним помічником Президента Джералда Форда з етнічних питань, а в 1977 році був законодавчим помічником сенатора Роберта Дола і одним з менеджерів в його кампанії за президентське крісло. Довгі роки був Головним радним Українського Народного Союзу і заступником предсідника УНСоюзу.

На початку 1960-их років був головою молодіжних націоналістів у Чикаґо та редактором журналів „Скоп" і „Тризуб". Він – автор багатьох розвідок та книжок, зокрема „Історії Українського Народного Союзу", постійний дописувачем українського тижневика „The Ukrainian Weekly", де веде постійну колонку „Обличчя та місця". Врешті, він – професор-гість Острозької академії в Україні.

М. Куропась закінчив доповідь згадкою про нову хвилю еміґрантів з України, висловлюючи сподівання, що вона в межах тих здобутків, що їх створили попередники, продовжуватиме українську громадську діяльність.

На завершення доповіді було висвітлено прозірки про попередників, які жили українським духом, творили українське організоване життя, почували себе частиною українського народу і працювали, як могли, для його звільнення з-під московського поневолення.

Присутні задали доповідачеві ряд запитань, після чого відбулося обговорення доповіді.

Після доповіді до присутніх звернувся Генеральний консул України в Чикаґо К. Кудрик.

Лука Костелина

Відбулися загальні річні збори Товариства українських сеньйорів

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 18 березня в приміщенні Українського освітньо-культурного центру відбулися збори Товариства українських сеньйорів.

Збори відкрила заступник голови Ірина Стерчо. Молитву провів Петро Гурський.

Відтак вшановано хвилиною мовчанки пам'ять голови Товариства д-ра Євгена Новосада.

Після звітів членів управи контрольної і номінаційної комісій вибрано нову управу Товариства сеньйорів, яку очолив Методій Борецький.

До управи обрані д-р Петро Клюк, Ольга Головецька, Марія Захарясевич, І. Стерчо, Дарія Федак, Дмитро Благий, Богдан Тодорів, Оксана Ворох, д-р Василь Саляк, Олександер Михалюк, Віра Савчак, Анна Гаврилюк, Володимир Кузик, Іван Ковальзецький.

Петро Клюк

СПОРТ

До 60-ланки відбиванки УСК Ню-Йорк

НЮ-ЙОРК. – З нагоди 60-ліття ланки відбиванки Українського спортового клюбу (УСК) Ню-Йорк хочу написати дещо про перші роки ланки відбиванки УСК та змагунів, що її творили.

Коли внаслідок воєнної хуртовини ми опинилися в таборах переміщених осіб в Німеччині, то не тільки зберегли любов до нашого краю, але теж наші традиції, культурні надбання та спорт. В таборах творилися спортові товариства, де молодь активно займалася спортом під опікою наших чільних змагунів та ентузіястів. Я ділив свій вільний від науки час між Пластом і спортом.

Влаштовувалися міжтаборові та міжклюбові змагання з відбиванки, футболу, кошиківки, легкої атлетики та з інших ділянок спорту. Відбувалися теж крайові змагання. Була проведена олімпіяда переміщених осіб різних національностей.

Після одних змагань моєї пластової відбиванкової команди з „Левами", у Міттенвальді, мене було обрано до української збірної команди відбиванки на цю олімпіяду. Для мене, 18-літнього юнака, це була велика честь. Олімпіяда переміщених осіб була дуже популярна, а наші футбольні та відбиванкові збірні вийшли переможцями. Це все скріплювало в нас спортові вміння, а коли настав час виїзду за океан, ми винесли їх на нові місця поселення.

В Ню-Йорку, весною 1949 року, у вільний від науки чи праці час, ми знову почали завзято займатися відбиванкою і створили ланку відбиванки при УСК, який вже існував з 1947 року (ланка футболу).

У команді відбиванки грали Володимир та Ігор Сохани, Роман Гринішак („Циган"), Тарас Гунчак і Володимир Мручкевич (всі з УСК, Ляндсгут), Лев Вербицький („Леви", Міттенвальд), Роман Павлюк („Орлик", Бертхесґаден), Любомир Осадца („Дніпро", Байройт). Інколи з нами виступали наші заслужені відбиванкарі Володимир Баранецький (УССК-Мюнхен), Юрій Городиловський („Січ", Реґенсбурґ) та Теодор Ступницький („Леви", Міттенвальд).

Почали з клюбових турнірів і товариських змагань з іншими українськими клюбами – УСК-Нюарк, „Тризубом" з Філядельфії, Білоруським спортовим клюбом „Німан", Савт-Рівер, Пласт-Пасейк, а опісля „Чорноморською Січчю" Нюарк, „Беркут" Перт-Амбой, Бриджпорту, Честеру та Ютіки. Проводили турніри з відбиванки на українських оселях, фестивалях та в спортових залях Ню-Йорку, Нюарку, Філядельфії, Савт-Ріверу і інших.

Утворилася при УСК жіноча ланка відбиванки, яка мала гарні успіхи. Змагалися в той час лише чотири команди – УСК (Ню-Йорк), УСК (Нюарк), „Тризуб" (Філядельфія) та Пласт (Пасейк). Першу жіночу команду УСК творили змагунки Д. Гентиш, Х. Шлемкевич, О. Ляходич, С. Лютак, Л. Декайло, С. Дорош і В. Кальницька.

Чоловіча команда впродовж перших п'яти років в змаганнях і турнірах українських команд була неперевершена. Команда теж була переможцем українських спортових турнірів, що відбувалися під час фестивалів у Канаді.

В США ми гідно представляли українців у відкритих американських турнірах чемпіонату східніх стейтів, що відбувалися у більших містах східнього узбережжя. Ми часто здобували одне з перших п'ятьох місць серед пересічно 25 команд-учасників. В 1953 та 1954 роках ми здобули чемпіонат Метрополітальної відбиванкової ліґи Ню-Йорку.

На змаганнях в американських турнірах в команді виступали теж Ігор Заяць („Тризуб") та Григорій Арцюшенко („Німан") з менеджерами Романом Лисняком та Богданом Гайдучком. Пізніше склад нашої команди доповнили змагуни Орест Наливайко, Роман Вітюк, Михайло Мочула, Ігор Ольшанівський та інші.

Під час гри завжди панувала товариська, братерська атмосфера, що побіч технічного вміння спричинялося до наших успіхів.

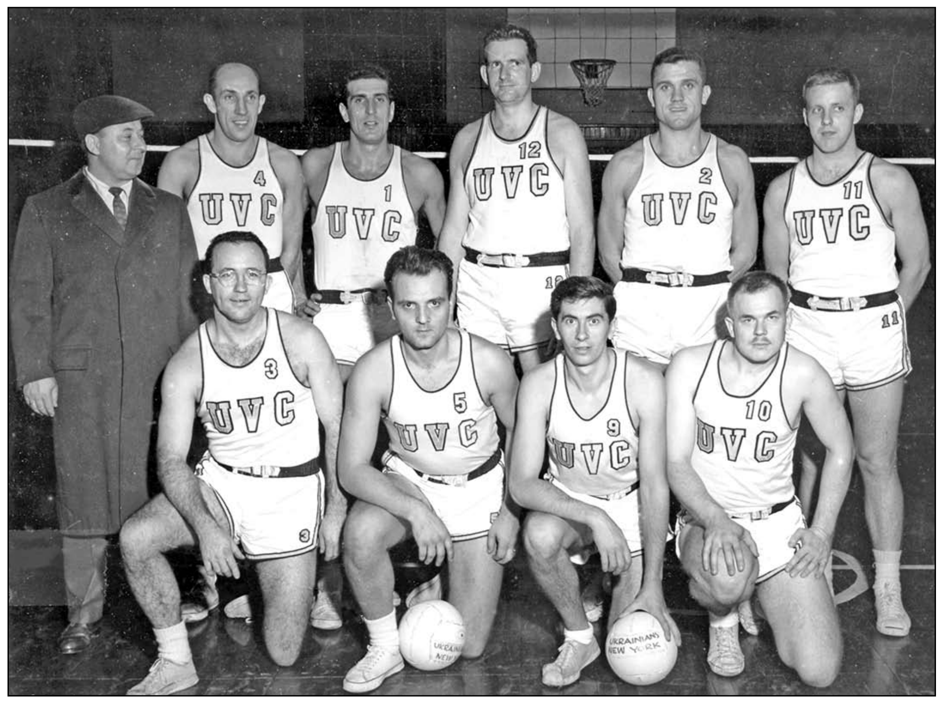
Після п'ятьох років зменшилася активність нашої команди. Л. Вербицький через пошкодження коліна був змушений обмежити свою участь, Л. Осадца виїхав до Арізони, а відтак до Каліфорнії, Т. Гунчак відійшов до армії, Р. Павлюк зосередився на футболі. Р. Гринішак продовжував змагатися в команді. Я теж залишився і почав тренувати молоду пластову команду відбиванки.

Восени 1958 року разом з Мироном Лепкалюком організували репрезентативну команду відбиванки під назвою Український відбиванковий клюб „Плай", щоб грати в чемпіонатах сходу та центральних стейтів США і, в кінці, в чемпіонаті США. В команді змагалися колишні члени збірної Югославії Гаврило Будишин та Юлько Йост. Інші – І. Сохан (капітан), Богдан Трешньовський, Ігор Заяць, Р. Гринішак та Влодко Кутан.

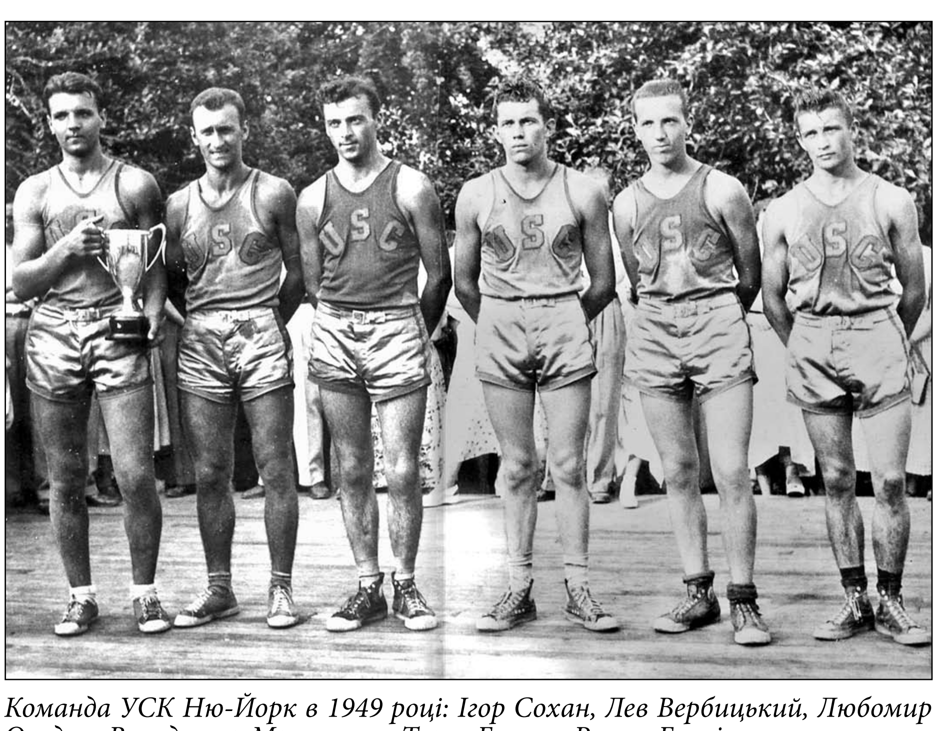
За два роки „Плай" був переможцем 23 турнірів чемпіонат східніх та центральних стейтів і здобув чемпіонат Канади (Торонто, листопад 1959 року). Однією з перших була наша перемога на турнірі в Балтиморській Арморі (грудень 1958 року). Команда змагалася двічі в чемпіонаті США – в Ді-Мойні, Айова (1960 рік) та в Даласі, Тексас (1961 рік). В обох чемпіонатах „Плай" посів четверте місце.

Ще сьогодні в домі УСК обіч трофеїв і чаш, здобутих УСК в 1949-1955 роках, зберігаються трофеї, здобуті „Плаєм", в якому грали змагуни УСК.

Ігор Сохан

Український відбиванковий клюб „Плай" в 1959 році (перший ряд): Ганс Шаль, Ігор Сохан (капітан), Влодко Кутан, Андрій Волков, другий ряд: Мирон Лепкалюк, Богдан Трешневський, Гаврило Будишин, Дан Вільсон, Юлько Йост, Юрій Фец.

Команда УСК Ню-Йорк в 1949 році: Ігор Сохан, Лев Вербицький, Любомир Осадца, Володимир Мручкевич, Тарас Гунчак, Роман Гринішак.

Українські команди вийшли у півфінал Чаші УЕФА

„Марсель", Франція – „Шахтар", Україна	– 1:2
„Динамо", Україна– „Парі Сен Жермен", Франція	– 3:0

16 квітня в Марселі, на стадіоні „Велодром" донецький „Шахтар" закономірно довів зустріч до бажаного результату у грі-відповіді з французьким „Марселем". Двох ґолів, забитих в Донецьку, вистачило „гірникам", щоб вийти до півфіналу змагань за Чашу УЕФА. У Марселі „Шахтар" знову мав одного нападника – Луїса Адріяно. Знову українська команда була насиченою у центрі. Така закономірність вже стає „візитною карткою" українських команд.

І це позначилося, у першу чергу, на боротьбі у центрі та на підступах до карного майданчика гостей. Але початок зустрічі, безперечно, був за господарями. „Шахтар" ще в жодній з европейських зустрічей стільки часу не проводив на своїй половині. Проте перша атака донецьких футболістів на 30-ій хвилині відразу ж завершилася ґолем. М'яч потрапив у ворота після рикошету.

Перша половина закінчилася нічиєю. Тепер важко було уявити, як можуть французи відіграти три м'ячі. Друга половина стала формальністю у цій грі. „Шахтар" домігся головного – забив м'яч на території супротивника, а після двох ґолів у Донецьку цього було досить. На третій додатковій хвилині знову відначився Л. Адріяно. Рахунок став 1:2.

16 квітня, на київському стадіоні „Динамо" ім. Валерія Лобановського команда „Динамо" у грі-відповіді з французьким „Парі Сен Жермен" розгромила претендента на перемогу у чемпіонаті Франції з рахунком 3:0. Після гри у Парижі, де була нічия 0:0, гравці французького клюбу їхали до України в надто оптимістичному настрої.

У Києві вони збиралися перемогти. Кияни поцілили у кут воріт вже на 4-ій хвилині, а згодом воротар французів руками перекинув м'яч у власні ворота. На 61-ій хвилині крапку в цій грі поставив Огнен Вукоєвич, котрий зробив рахунок 3:0.

Суперником „Динамо" у півфіналу Чаші УЕФА 30 квітня буде „Шахтар". Другий півфінал складуть німецькі команди „Гамбурґ" і „Вердер". *(„Чемпіон")*

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка творів львів'янина Ореста Поліщука

ЧИКАҐО. – Український Національний Музей запрошує шанувальників мистецтва на виставку творів Ореста Поліщука, яка відбуватиметься 1-25 травня.

О. Поліщук народився у Львові в 1942 році. Воєнне лихоліття перенесло його родину до Німеччини, а у 1949 році – до США. У Балтиморі О. Поліщук закінчив середню школу, у 1968 році здобув ступінь маґістра мистецтвознавства в Мерилендському університеті. Його покликанням стало викладання малюнка та скульптури в Монтґомері-коледжі в Роквілі, Мериленд, якому він віддав 42 роки праці.

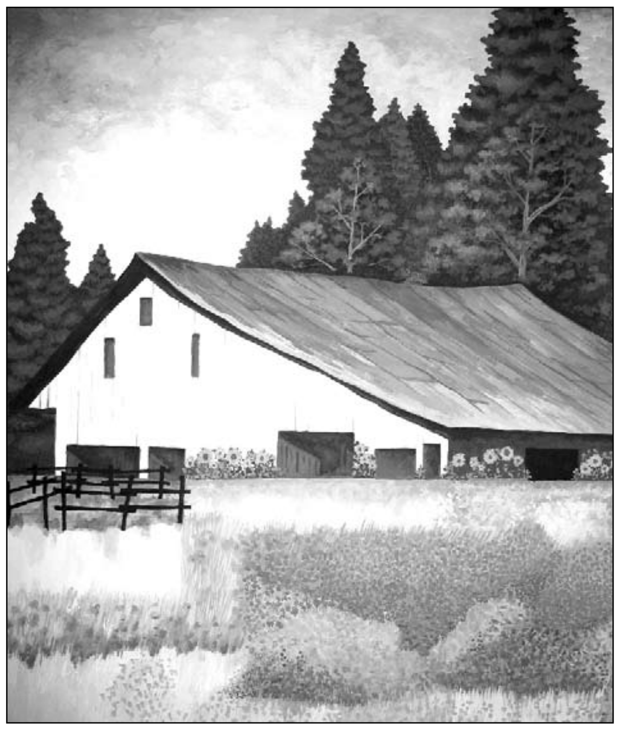
Ще на початку 1970-их років О. Поліщук був обраний першим заступником президента Мерилендського відділу професійних мистців. За багатогранну творчу та громадську діяльність його ім'я занесено до американської енциклопедії відомих людей Америки, „Історії українського мистецтва", довідника про українців в штаті Мериленд.

Починаючи від 1964 року, О. Поліщук взяв участь у 34 виставках, з яких 17 були персональними. У загальноамериканському конкурсі скульптури на найкращий пам'ятник воїнам Американський національний конґрес скульптури присудив друге місце молодому скульпторові за композицію „Пам'ятник полоненому воїнові" на Фльориді. Визнанням доробку мистця стала стипендія ім. О. Поліщука, встановлена у 2008 році.

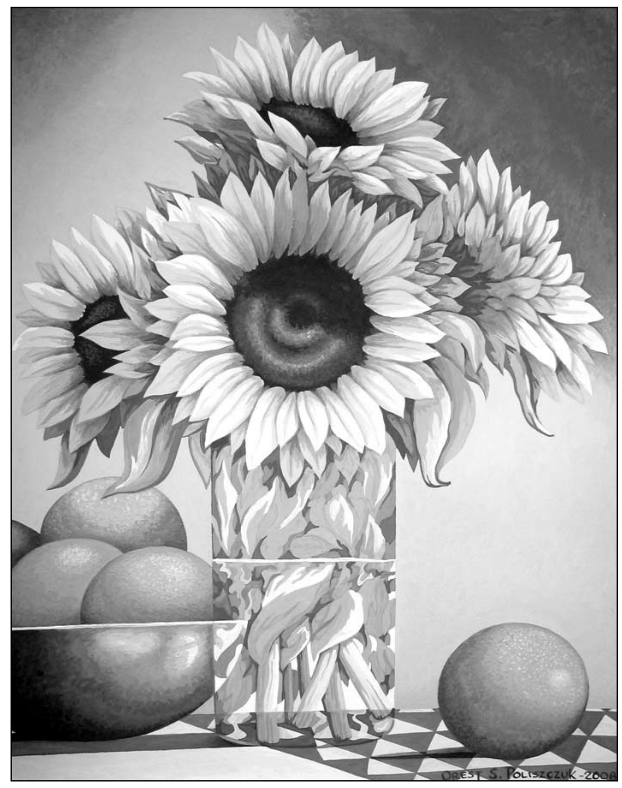
У його творах найвиразніше виступає українське начало. І напевно, у цьому закладена сила його успіху, бо саме він наповнює американську культуру стилем незнаної в США української культури.

Настав час показати світові творчі надбання української Америки, створені синами і доньками повоєнної хвилі еміґрації. Цю місію виконує Український Національний Музей в Чикаґо. Виставка „Калейдоскоп яскравих образів і кольорів" включає 60 творів. Малярську композицію виставки довершує скульптура. Неповторні, іноді незбагненні за технікою виконання, твори дають можливість простежити шлях мистця, пізнати те, що вирізняє його особистість.

Першоосновою творчости О. Поліщука стала скульптура. Живописні його твори підкреслють знайомство з фолкльорними джерелами. „Весілля в Коломиї", „Гуцульське весілля", „Аркан", „Львів'янка", „Мальви", „Маки", „Соняшники" – це назви, втілені у вимріяні сюжети, де автор знаходить тему співзвучну з піснею, з казкою дитинства, і навіть зі сном, у який перекотилося через океан велике львівське сонце.

Орест Поліщук. „Цвіте поле".

Орест Поліщук. „Соняшники і помаранчі".

Відкриття виставки відбудеться 1 травня о 7-ій год. вечора. Адреса музею: 2249 W. Superior St., Chicago, IL 60612.

Марія Климчак

Шанувальники українського танцю в Києві

КИЇВ. – Ілля Фетисов, керівник фолкльорного ансамблю „Божичі", заснованого 7 січня 1999 року, щосереди проводить заняття з традиційних танців у приміщенні музею Івана Гончара, а останнього тижня кожного місяця – у Києво-Могилянській академії, відроджуючи забуте мистецтво українського танцю.

Гурт „Буття" також займається традиційними українськими танцями, організовує етнічні весілля включно з написанням сценарію, який попередньо узгоджують із замовником. Виступають на корпоративних вечірках, пропонують музику, танці та обрядовий спів.

Цей колектив грає на скрипках, цимбалах, басолі, бубні (великому барабані), малому барабані, решітку (звичайному бубні), сопілці.

Учасниця „Буття" 25-річна Ася Бут вважає, що традиційні українські танці стають дедалі популярнішими. Найбільший імпульс їхньому розвиткові дає відомий фестиваль „Країна мрій".

Незважаючи на повну відсутність реклами, заля музею І. Гончара завжди заповнена. Школу традиційного танцю, організовану гуртом „Божичі", відвідує 40-50 осіб з різних соціяльних прошарків. Дехто приходить у вишиванках з різних реґіонів держави. Плата суто символічна – 10 грн. на місяць. Ці гроші йдуть на друкування вхідних квитків до музею.

29-річний підприємець з Києва Вадим Лашкарьов вважає, що танець є невід'ємною частиною національної культури. 25-річний Олег Мороховець – інженер з Диканьки Полтавської области та його 22-річна подруга Анна Олексієнко з Полтави, яка навчається на землевпорядника у Києві, займаються танцями недавно. Ця пара плянує влаштувати етнічне весілля наступного року, а сюди приходить тренуватися. „Треба ж буде танцювати на весіллі", – пояснюють молоді люди.

І. Фетисов розповів чимало цікавого про традиційне українське мистецтво. Він кілька років їздив по селах Київщини, Чернігівщини, Полтавщини, Дніпропетровщини, Сумщини, Вінничини, Житомирщини, збираючи забуті стародавні українські танці.

„Сьогодні українські танці мало хто знає. Всі називають гопак, але насправді українських танців – безліч. Тільки ми танцюємо їх 50. Ми досліджуємо танці Центральної України та Лівобережжя. Я граю на гармонії австрійського типу, так званій „вєнці". Побутує думка, що це російський народний інструмент, але то не так. Гармонія давно прийшла до України. Ще у XIX ст. було налагоджено кустарне виробництво цих інструментів в Україні, зокрема в Києві, Харкові", – розповідає І. Фетисов.

Щодо перспективи розвитку танцювального мистецтва коментарі І. Фетисова були невтішними: „Був певний сплеск у 2004-2005 роках, пов'язаний з фестивалем „Країна мрій", який щороку проводить відомий музикант Олег Скрипка. Чи популярні ці танці зараз? На жаль, існує лише одна школа традиційного українського танцю у Києві", констатує він.

Залишається сподіватися, що держава, нарешті, зверне на це увагу і сприятиме традиційним танцям, адже зараз у Києві існує 25 шкіл танців „латино" і близько 100 шкіл гіп-гопу, тоді як школі І. Фетисова у столиці аналогів немає.

Юрій Борисов

Школу традиційного танцю, організовану гуртом „Божичі", відвідує 40-50 осіб. Фото: „Божичі"

Світлій пам'яті Євгена Стецькова

20 березня відійшов у вічність д-р Євген Стецьків, відомий лікар-анестезіолог, талановитий гуморист-сатирик і колекціонер творів українських художників.

Воєнні події та п'ятилітні мандри по чужині забрали його молодечі літа. Однак, він залишався оптимістом і вірив, що і йому колись усміхнеться доля. Так і сталося. Після життя в таборах для переміщених осіб він разом з родиною переїхав до Америки, де посвятився медицині та суспільній праці в українській громаді.

Д-р Є. Стецьків народися в 1921 році в селі Грушів, на Дрогобиччині, в учительській родині Івана і Єфросини Стецькових. Гімназію закінчив у місті Стрий іспитом зрілости в 1939 році.

Як професію вибрав медицину й з ентузіязмом готувався до університетських студій. Однак, прийшов зловісний вересень, почалась Друга світова війна. Воєнні події не дозволили йому закінчити навчання у Львові, був змушений переїхати до Німеччини і щойно після закінчення війни мав змогу продовжувати навчання в німецькому університетському місті Ґіссен.

Дисертацію захистив в університеті Людвіка-Максиміліяна у Мюнхені в 1947 році. Спочатку працював у рентґенологічному інституті при Мюнхенському університеті, а опісля – в таборовій лікарні для переміщених осіб у Міттенвальді.

В 1949 році разом з дружиною прибув до Америки й поселився у Бафало, Ню-Йорк. Пройшовши післядипломні студії у Белв'ю-лікарні в Ню-Йорку та дворічну лікарняну практику, він знострифікував свій европейський медичний диплом і став ліцензійованим лікарем. Як медичну спеціялізацію вибрав анестезіологію. Спеціялізувався у відомій Меморіяльній лікарні Едварда Й. Маєра, тепер лікарні Ері Коунті, в Бафало. Був членом Американської колеґії анестезіологів і членом медичного факультету Ню-йоркського університету в Бафало.

Служив в американській армії у ранзі полковника та керував відділом анестезіології у військовій лікарні в Балтиморі. Був членом Українського Лікарського Товариства Північної Америки

Св. п. д-р Євген Стецьків

(УЛТПА) та кількакратним головою Відділу УЛТПА в Бафало.

Виступав з доповідями на лікарських з'їздах та конґресах. Був майстром української сатири й гумору, за що поважала й любила його не тільки українська лікарська громада, але й уся діяспора. Покійний приятелював з українським гумористом Павлом Глазовим і свої листування з ним видав книжкою під назвою „Листи до друга в США".

Перед виїздом до Америки Є. Стецьків одружився з Неонілею Безкоровайною, дочкою відомого композитора Василя Безкоровайного. Вона зробила вагомий вклад у розвиток українського театрального мистецтва в діяспорі. Її передчасну смерть сприйняв покійний з великим духовим болем. Він посвятив багато часу й енерґії, щоб увічнити музичну спадщину свого тестя В. Безкоровайного.

Діти Є. Стецькова, син Андрій і дочка Рома, опікувалися ним під час хвороби.

Покійного можна схарактеризувати словами Івана Франка: „Все в житті, що він мав, він віддав для одної ідеї, і горів, і страждав, і трудився для неї". Його відсутність довго відчуватиме українська медична громада.

Вічна Йому пам'ять!

Д-р Павло Джуль

Пам'яті визначного вченого-фізика

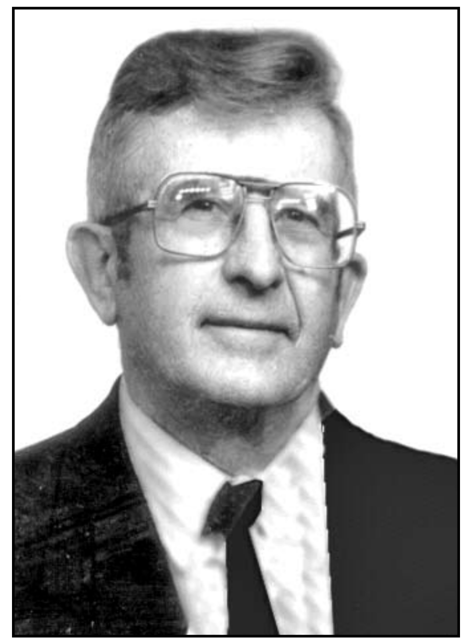
З США дійшла до нас сумна вістка, що там 27 березня помер, на 82-му році життя визначний фізик Олекса-Мирон Біланюк, колишній президент Української Вільної Академії Наук в Ню-Йорку (1998-2005), закордонний член Національної Академії Наук України (1992), дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, Почесний професор багатьох університетів світу. А для мене особисто в його біографії дорога така подробиця, що він також походить з Лемківщини.

Народився О.-М. Біланюк 15 грудня 1926 року в селі Сянічок біля містечка Сянок, де його батько Петро був учителем початкової школи, а мати Марія – його помічницею в педагогічній та освітній роботі. На початку Другої світової війни 16-річного учня Львівської Української гімназії німці вивезли на примусову працю в Баварію. Згодом вивезли туди і його батьків. Після війни всі опинилися в таборі „переміщених осіб" в американській зоні окупації, а вже звідти приїхали до США, де юнака чекала велика, на світовому рівні, кар'єра в ділянці експертиментальної ядерної фізики.

У провідних наукових журналах світу О. Біланюк опублікував понад 140 наукових праць. Йому також належить і ґрунтовна розвідка про українських фізиків діяспори („Фізичний збірник НТШ", Львів, 1992). З його ініціятиви і при його активній участі розпочалися праці над виданням п'ятитомної „Енциклопедії української фізики".

В 1962 році він разом із своїм індійським колегою Джо Сударшаном обґрунтував революційну гіпотезу (підкріплену складними математичними формулами) про можливе існування понадсвітлових частинок, назвавши їх тахіонами. Сьогодні теорію Біланюка-Сударжана далі розвивають визначні інститути світу. О. Біланюк досконало володів вісьмома мовами: українською, французькою, німецькою, еспанською, англійською, польською, чеською та російською.

О. Біланюк не цурався громадської праці. За активну діяльність в Українському Пласті його було нагороджено почесною відзнакою Вічного Вогню в Золоті. Улюбленим

Св. п. Олекса-Мирон Біланюк

спортом О. Біланюка було спортивне летунство. В Канаді він був засновником Летунського українського клюбу, який існує й досі, а при Пластовій станції у Філядельфії він заснував український юнацький летунський гурток.

В одному з інтерв'ю, на запитання про його етнічне походження і сім'ю, О. Біланюк відповів: „Я – твердий лемко, одружений з українкою. Мої дві дочки, які є американськими громадянками – українські патріотки і добре знають українську мову, якої навчила їх бабця" . До речі, дружина вченого – уродженка Тернопільщини, є професором медицини Пенсильванського університету у Філядельфії, спеціялістом з діягностичної рентґенології, ядерної медицини й радіяційної терапії. Старша дочка – архітектор, молодша – лінґвіст, дослідниця проблем двомовности.

Я познайомився з О. Біланюком на „Лемківській ватрі" в Ждині на початку 1990-их років. З того часу ми з ним часто зустрічалися у Києві, Львові, Торонто, Ню-Йорку, Філядельфії. В серпні 1996 року він з дружиною та подружжям Струків був моїм гостем у Пряшеві.

Кожна зустріч з вченим світового імені була для мене святом. О. Біланюк полонив мене (та не лише мене) своєю простотою, людяністю, але й здоровим лемківським патріотизмом. Він знав безліч лемківських пісень, однак, його найулюбленішою була оця:

„А ми двоє нич не маме,
лем на себе позераме,
ліпши наши два позори
як дечиї штири воли".

„Скільки життєвої правди сконцентровано в цьому одному реченні!" – говорив він зі сльозами в очах.

Микола Мушинка

На свіжу могилу св. п. Василя Лучкова

„Поховали отамана в сиру землю глибоко...".

Та пам'ять про людину не можна поховати чи „вмістити" ані в „тісну домовину", ані в глибоку могилу. Так само, як не можна виміряти болю й горя родини та жалю і смутку друзів, приятелів, співробітників і знайомих.

Передчасна смерть Василя Лучкова є великою втратою для української громади, для якої він довгі роки трудився. Численні організації і установи, членом яких він був, напевно відзначать його активність та згадають про його життя.

Для нашої „реґенсбурзької родини" – колишніх учнів Української гімназії в Реґенсбурзі 1945-1949 років – він був „наш Василь", добрий колеґа, незмінний редактор нашого бюлетеню „Аби ще раз!", програмок і деяких одноднівок. Без його участи й організаційної праці важко було б уявити наші з'їзди. Вважалося за самозрозуміле, що В. Лучків замовить Союзівку, подбає про програму і бенкет, домовиться зі священиком, підготовить і привезе всю потрібну „літературу" (одноднівки, програмки, етикетки, адресарі, папки і т. п.), а при потребі й проведе цілу програму.

А вже просто неоцінимим вкладом-скарбом було видавання нашого унікального бюлетеню „Аби ще раз!" („для внутрішнього вжитку"), якого вийшло 20 чисел від зими 1995-1996 років до літа 2007 року. Цей бюлетень був живою ниткою, що поєднувала розкинених по цілому світі друзів, джерелом дружнього зв'язку, ніби „листом усіх до всіх". Редаґував його В. Лучків надзвичайно вміло, з дотепом, чим викликав захоплені відгукилисти з вдячністю і признанням.

Він був також ініціятором і від 1997 року пропаґатором видання книжки про колишніх учнів Реґенсбурзької гімназії (тоді під умовною назвою „Seguel"). На жаль, коли видання набрало конкретних форм, Василь змушений був зрезиґнувати – правдоподібно, з причин здоров'я. (Книжка вийшла в лютому 2009 року, і на її сторінках діяльність В. Лучкова належно згадана.

В небесних просторах, де вже нема ні болю, ні журби, ані зітхання, Василь долучився до багатьох наших незабутніх друзів... Вічна Йому пам'ять!..

Опечаленій дружині Марії та цілій родині висловлюємо щире й глибоке співчуття.

Людмила Почтар,
Скач-Плейнс, Ню-Джерзі

Помер співак і композитор Степан Спєх

22 лютого у Мюнхені помер відомий співак і композитор Степан Спєх. Він народився в селі Глідно біля Перемишля, 19-літнім юнаком потрапив до Німеччини і, маючи хист до співу, почав вчитися у відомого тенора Ореста Руснака. Для продовження навчання виїхав до США, де закінчив Український музичний інститут в Ню-Йорку як учень співачки Іванни Прийми та композитора Володимира Грудина.

В Ню-Йорку він збагатив свій пісенний і оперний репертуар, часто виступав на концертах з нагоди різних національних свят, а американській публіці став відомим з радіопрограм.

З циганським ансамблем Шандора Лакатоша С. Спєх записав на платівці низку українських народних пісень. Він був членом Театральної студії Олімпії Добровольської та Йосипа Гірняка, членом хору „Думка" під керівництвом Леонтія Крушельницького в Ню-Йорку. Після закінчення інституту вступив до Оперної студії „Ґунда Йордан", де виконував оперні арії під керівництвом Альберта ді Натале. Повернувшись у 1960-их роках до Мюнхену, разом з піаністкою Аннемарією Ваґнер та її камерним хором, який виконував також його композиції, здійснив турне по Італії, де виступав з хором як концертний співак. Хор вивчив українською мовою Літургію й часто з нею виступав.

У 2005 році С. Спєх видав альбом „Композиції" з власними творами на слова німецьких, польських і російських авторів, також в українському перекладі. Особливо треба відзначити у ньому 11 хорових композицій, п'ять дуетів, терцет, дві мелодекламації, два твори в супроводі піяніна і віольончелі та

Св. п. Степан Спєх.

композиції для піяніна зі скрипкою і флейтою.

26 лютого в каплиці оселі Людвіґсфельд, де покійний довгі роки був дяком Владика Петро відправив заупокійну Літургію і Панахиду, в сослуженні о. Володимира Війтовича – пароха Мюнхену, о. Ігора Мизя, о. Андрія Дмитрика та о. Богдана Пушкара, і виголосив проповідь, в якій підкреслив християнські чесноти Покійного. Похорон відбувся 27 лютого на лісовому цвинтарі в Мюнхені. Від місцевого відділу Українського християнського робітничого руху промовляв член Управи Антін Ґотюр.

Покійний часто організовував зустрічі з чільними німецькими профспілковими діячами та привчав їх відрізняти українців від росіян, в чому його велика заслуга.

Покійний залишив у смутку дружину й трьох синів з родинами. Піснею „Видиш, брате мій..." закінчився похорон, після чого відбулась тризна.

Вічна пам'ять патріотові!

Богдан Шарко,
Мюнхен

До 50-річчя від дня смерти д-ра Степана Дмоховського

Серед численних достойних людей, які чесно працювали на українській ниві, я хотів пригадати ім'я д-ра Степана Дмоховського. Мені до рук потрапив ілюстрований журнал „Екран" за вересень-жовтень 1961 року, в якому є багато цінних інформацій про українське життя, в тому числі і про С. Дмоховського.

Народився він 1 червня 1875 року в селі Яксманичах біля княжого Перемишля у священичій родині. Батько Теофіль належав до тих свідомих священиків, які у важких умовах зуміли прищеплювати безмежну любов до Бога і України. Саме тому польські шовіністи з ненавистю дивилися на дітей зі священичих родин, які активно включалися в русло праці на добро свого народу.

Успішно закінчивши гімназію, С. Дмоховський почав студіювати медицину в Кракові, стоматологічну спеціялізацію завершив в Берліні. Ставши лікарем-стоматологом, вступив до австрійської армії, але в 1906 році залишив службу, повернувся до рідного Перемишля і одружився з Теодорою Сас-Подлузькою, дочкою визначного перемиського міщанина.

Після одруження д-р С. Дмоховський відкрив дентистичну клініку в Перемишлі. Довгі роки він очолював спортивний український клюб „Сян", заснував Товариство „Беркут", активно працював в „Рідній Школі", був членом Управи Українського Інституту для дівчат. Водночас належав до управ Пласту, „Соколу", „Просвіти", сприяв розвиткові кооператив та банкової діяльности в Перемишлі.

Щоб активізувати нашу тодішню селянську молодь, д-р С. Дмоховський видавав сільськогосподарський часопис „Сільський Світ", був співавтором і видавцем книжки „Рік у садку і городі", допомагав у праці Народного Дому в Перемишлі.

Під час визвольни змагань д-р С. Дмоховський активно співпрацював з українськими військовими частинами, які боролися за незалежність України.

А коли після програних визвольних змагань (1918-1921) польська санаційна влада біля Перемишля в Пикуличах організувала табір для інтернованого українського вояцтва, д-р С. Дмоховський зі своєю дружиною кожного дня поспішав до того табору з харчами для ув'язнених українських військовиків. Допомагав сам і організував на допомогу інших.

Численні документи вказують, що С. Дмоховський був співзасновником тижневика „Український Голос" в Перемишлі (1919), який був редагований Дмитром Ґреґолинським.

Від 1929 року тижневик почав виходити як орган української націоналістичної думки. До цього часопису С. Дмоховський писав цікаві виховні статті. А коли санаційний уряд Польщі закрив „Український Голос", С. Дмоховський почав так само ативно співпрацювати з газетою „Наша земля" і ґдописував до україномовних часописів, що виходили у Львові.

В 1929 році С. Дмоховський переїхав до Львова, працював у дентистичній клініці, а вільний час присвячував журналістичній і громадській діяльності. Заснував Українське фотографічне товариство.

З наближенням фронту і поверненням більшовиків на нашу землю, С. Дмоховський вирішив еміґрувати. Дістався до Мюнхену, працював дентистом в Українській медичній харитативній службі, а в 1950 році переїхав з дочками (Дорою Левицькою і Стефанією Барановською) до Чикаґо. Там продовжував займатися дентистикою, надзвичайно активно працював в Українському лікарському товаристві, друкував змістовні статті в діяспорних україномовних часописах.

Помер д-р С. Дмоховський 23 грудня 1959 року, на 86-му році життя, похований в Чикаґо.

Ярослав Стех,
Торонто

СВІТОВА ЛІҐА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ
Відділ у Ворені, Мічіґан
Ділиться сумною вісткою, що її член й довголітній голова

СВ. П.

ЯРОСЛАВ ДУЖИЙ

упокоївся в Бозі 4-го березня 2009 року
на Його 85-му році трудолюбимого життя

Покійний Я. Дужий був великим українським патріотом, в'язнем німецьких концентраційних таборів, культурно-громадським і релігійним провідником, індустріяльним підприємцем і меценатом українських установ:1) Меценатом Українського Вільного Університету в Німеччині, котрий відзначив Його почесним докторатом; 2) Фонду Катедр Українознавства при Гарвардському Університеті; 3) Меценатом Києво-Могилянської Академії.

В глибокому смутку залишив: дочку ОЛЬГУ ДУЖУ-ВГИЙЛЕН, синів АНДРІЯ і ЮРІЯ з їхніми родинами та численну жалібну громаду в Україні і діяспорі.

Величавий похорон відбувся в понеділок, 9 березня 2009 року з церкви св. Йосафата у місті Ворені.

Родині Покійного Я. Дужого складаємо наші глибокі співчуття
Вічна Йому пам'ять!

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення,
просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені
кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

РАДА ДИРЕКТОРІВ
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

визнає дорогоцінний вклад праці
своїх членів впродовж життя

СВ. П.
д-ра ЕВГЕНА СТАХОВА
та
СВ. П.
д-ра ОЛЕКСИ БІЛАНЮКА

та складає щирі співчуття
їхнім родинам та друзям.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в понеділок, 9 лютого 2009 р. на 83-му році життя, відійшла у вічність найдорожча МАМА, СЕСТРА, ТЕТА і КУЗИНКА

СВ. П.

ЛЮБА БЕЛЕЙ ДОМБЧЕВСЬКА

нар. 20 квітня 1925 р. у Львові

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 17 лютого в церкві св. Йосафата, а похована на „Holy Sepulchre" цвинтарі у Рочестері, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:

донька – ЗОРЯННА ДОМБЧЕВСЬКА

сестра – ДАРІЯ БЕЛЕЙ ЧАЙКОВСЬКА з чоловіком ОЛЕГОМ та сини ТИМІШ з дружиною ДЖУЛІ із синами, ОЛЕГ з дружиною ДЖОЕН і дітьми, ЛЕВКО, ЯРЕМА з дружиною КАРОЛИН і доньками.

рідня – ТАТЯНА ДІДОШАК

– ЛАРИСА ЖОВНІРОВИЧ ПАЩУК з чоловіком АНДРІЄМ і дітьми та внуками.

– д-р ЗЕНОВІЯ ДІДОШАК КУНЦЬО з дітьми

– ЕВГЕНІЯ ДОМБЧЕВСЬКА ПОДОЛЯК з чоловіком МИРОСЛАВОМ і дітьми.

– ДІДІ ДОМБЧЕВСЬКА БУТЕНКО з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і дітьми.

– ЛЕВКО ДОМБЧЕВСЬКИЙ з дружиною МАРУСЕЮ і дітьми.

– БОГДАН ДОМБЧЕВСЬКИЙ з дружиною ГАНЕЮ

похресниця – ОКСАНА ПОДОЛЯК ВЕРИМІЄНКО з чоловіком МИКОЛОЮ і сином.

та ближча і дальша родина в діяспорі й Україні.

Пожертви просимо складати на фонд синьйорів при UNWLA Inc, Welfare Fund.

Вічна Їй пам'ять!

З волі Всевишнього трагічно загинула в п'ятницю, 3-го квітня, 2009 р. в помочі іміґрантам у місті Бінґгамтоні

СВ. П.

МАРІЯ КОРОПЕЙ ЗОБНІВ

Марія "Міма" була кохана дружина Любомира Зобніва і найдорожча мама Зоріяни з Юрієм, Адріяна, Орисі з Тарасом і Христі. Міма довгі роки служила українській громаді як активна членкиня парафії, учителька українознавства, виховниця в Пласті, голова відділу Союзу Українок в Бінґгамтоні, секретар міського відділу УККА і організаторка виступів та виставок про українську історію і культуру для американського суспільства.

Міма ніколи не щадила часу і зусилля навчати американську публіку про Україну і часто помагала студентам писати шкільні праці на українські теми. Своєю активністю вона становить для української молоді і для нас усіх взірець до наслідування.

Складаємо щиру подяку усім друзям та рідним за численну участь у Похоронних відправах і за вшановування пам'яті нашої незабутньої Міми. Дякуємо Вам за Ваші молитви і теплі слова, співчуття і підтримку, жертвенність та велику поміч у влаштовуванню тризни.

Особливу подяку складаємо отцям котрі приїхали зблизька і здалека відправити Служби Божі. Дякуємо парафіянам Церкви Пресвятого Серця Христового та Бінґгамтонській громаді за підтримку. Також дякуємо всім за теплі слова співчуття, зокрема представникам Пласту, Союзу Українок, Консуля України в США, та членам Родинного Табору.

Вічна Її Пам'ть!

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

Ділимося сумною вісткою, що 7 квітня 2009 р. відійшов у вічність на 100-му році життя в Інсбруку, Австрія

СВ. П.

д-р ВОЛОДИМИР КОНРАД

нар. в Тернополі в Україні 14 вересня 1908 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 14 квітня 2009 р.

Після воєнних часів Другої світової війни осів в Інсбруку і, закінчивши медицину, став улюбленим лікарем у тій околиці.

Вічна Йому Пам'ять!

Дружина Рената, ближча і дальша родина в діяспорі і в Україні.